



GLAS Saturnusa

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SATURNUS LJUBLJANA — LETO X ŠTEVILKA 4 — APRIL 1968



Razgovor z glavnim direktorjem

● 27. marca je DSP ponovno imenoval tovariša Rakuška za glavnega direktorja tovarne SATURNUS. Uveljavljeno ustavno načelo o reelekciji direktorjev nam je dalo možnost, da na javen, demokratičen način obravnavamo in ocenimo rezultate gospodarjenja, trenutni gospodarski položaj naše delovne organizacije in njene perspektivne razvojne možnosti, razvitost samoupravnih odnosov, principe kadrovske politike in izobrazbeno strukturo vodilnih kadrov, posebej še vodilnih in vodstvenih delavcev. To smo tudi storili in po širokih razpravah na sestankih družbeno-političnih organizacij in delovnih enot izrazili popolno zaupanje tovarišu Rakušku za vodenje do sedaj in za vodenje v bodoče.

— Vaša ponovna izvolitev dokazuje zaupanje v vaše vodenje. Kdaj ste postali direktor SATURNUSA in kako je bilo takrat?

Direktor podjetja sem postal maja 1956. Podjetje je bilo precej manjše po obsegu ljudi, kakor tudi po obsegu proizvodnje. V podjetju nas je bilo, če odštejem obrat Tuba, samo okrog 500. Bruto produkt je bil cca 1,500 milj., to je toliko, kolikor je danes, skoraj bi rekel, mesečna proizvodnja. Prav gotovo je bilo pri takem obsegu podjetja mnogo lažje koordinirati, voditi in tudi vsklajevati odnose, naj si bo

to v strokovnem in družbenem smislu.

— Ste pričakovali tako velik razvoj tovarne?

V tistem času, ko sem postal direktor, so se pri nas ravno začeli formirati novi ekonomski odnosi, ki so bazirali na večji samostojnosti podjetij in na večji odvisnosti od potreb tržišča. Ti momenti so sprostili tudi možnosti razmeroma zelo hitre ekspanzije našega podjetja. Naša predvidevanja, med katerimi je bilo jasno tudi moje, ki smo jih planirali v naših perspektivnih planih, so pokazala, da smo razširitev

podjetja skoraj 100% pravilno programirali.

— Na koga ste se v vašem dolgoletnem vodenju največkrat obračali?

V mojem delu sem se največkrat, kar pa mislim, da je

popolnoma razumljivo, posvetoval s svojimi strokovnimi sodelavci.

— So družbeno-politične organizacije izpolnjevale svoje poslanstvo in kako ga danes?

(nadalj. na 2. str.)



RAKUŠCEK ZDRAVKO — glavni direktor naše tovarne. Posnetek je iz proslave jubilarov, ki je bila lansko leto.

Praznovali smo 1. maj

Prvega maja leta 1886 so stavkajoči čičaški delavci organizirali množično zborovanje in zahtevali 8-urni delavnik. Policisti so streljali in po ulicah Chicaga je tekla kri delavcev. V spomin na prelito kri ameriških delavcev je bilo na prvem kongresu Druge internacionale 1. 1889 sklenjeno, naj bi vsakega prvega maja organizirali delavske demonstracije. Kot demonstracije v Chicagu, so bile tudi prvomajske proslave v začetku v znamenju zahtev za proglasitev 8-urnega delavnika.

Praznovanja 1. maja se je hitro širilo v vedno več dežel kot praznik mednarodne solidarnosti borbena delavstva. Še posebno velik razmah so proslave prvega maja dobile po oktobrski revoluciji v Rusiji, delavci so vse odločneje zahtevali korenite socialno-ekonomske in politične spremembe.

V Sloveniji in Hrvaški so bile prve proslave že leta 1890. Vse do socialistične revolucije so praznovanje 1. maja delavci pogosto plačali s krvjo, vendar izkazovanja solidarnosti se niso odrekli. V socialističnih in nekaterih novo osvobojenih deželah je 1. maj proglašen za državni praznik. Obeležje prvomajskih proslav je v manifestaciji borbe za mir in za izboljšanje materialnega in družbenega položaja delovnih ljudi. In prav delavskemu razredu Jugoslavije je pripadla zgodovinska vloga, da ob iskanju lastne poti graditve nove družbe vnese samoupravljanje kot novo pridobitev v zakladnico socialistične misli in prakse. Praznik dela že od nekdaj prinaša svoje borbeno naročilo, obnavlja misel v zgodovinskem poslanstvu človeka, postati tvorec lastne usode in graditelj nove družbe.

Razgovor z glavnim direktorjem

(nadalj. s 1. strani)

Z razvojem delavskega samoupravljanja, so se po mojem mišljenju spreminjale tudi oblike dela političnih organizacij. Smatram, da je v tem prvem obdobju odigrala največjo vlogo v našem podjetju za uveljavitev delavskega samoupravljanja ravno organizacija ZK. Mislim, da so v tem obdobju imele politične organizacije prilično razčiščene funkcije in vloge pri uresničevanju raznih nalog. Z razvojem in kvalitetnejšim delom delavskega samoupravljanja pa mislim, da so se odnosi nekoliko spremenili in da v tem spremenjenem obdobju politične organizacije, med njimi tudi naša ZK, ne najde vedno najprimernejših oblik sodelovanja. Tu mislim zlasti na, od časa do časa, sektaški odnos posameznih političnih vodstev do organov samoupravljanja, namesto bolj

mobilizacijske moralne pomoči pri uresničevanju posameznih akcij.

— **Kako in kdaj smo začeli uresničevati načela naše gospodarske reforme?**

Mislim, da je nemogoče obravnavati ločeno položaj podjetja od splošno gospodarske situacije. Mislim, da je reforma nujno prinesla določene premike v našem gospodarskem gibanju. Ti premiki ustvarjajo določene težave, ki jih več ali manj vsi občutimo. Mislim, da v teh premikih doživlja tudi SATURNUS določene težave in smatram, da jih bo še.

Tu mislim zlasti na nestabilnost tržišča in finančno stanje v odnosu na devizno situacijo. Vsi ti momenti zelo otežkočajo močnejše oziroma perspektivno programiranje, kar je osnovni pogoj dobrega gospodarjenja, tako da je po mojem mišljenju

trenutno najbolj važno osredotočiti vse akcije v kvalitetnejšo in cenejšo proizvodnjo, ki je sposobna zelo hitro reagirati na nestalno situacijo našega tržišča in naših zunanje trgovinskih pogojev.

— **Slišimo, da pripravljate določeno reorganizacijo v naši gospodarski organizaciji. Kakšna je ta reorganizacija — na čem temelji?**

Ako gledamo SATURNUS s stališča perspektive, potem lahko še danes ugotovimo, da je to pravzaprav podjetje, sestavljeno iz večih tovarnih oziroma popolnoma samostojnih obratov. Zlasti prihaja to do izraza pri sedanjih dograditvi obrata v Zalogu, Z ozirom na ugotovitev, jasno tudi sedanja organizacijska forma, ki je verjetno do večeraj odgovarjala, perspektivno ni primerna. Osnovni cilj mojega predloga po vprašanju reorganizacije je večja

organizacijsko-analitska samostojnost posameznih obratov oziroma tovarnih. Zlasti decentralizacija operativnega vodenja, je po mojem mišljenju sedaj preveč centralizirana v zvezi s tem tudi delitev dela premalo smotro izvedena. Pri tej decentralizaciji pa smatram, da v nobenem primeru ne moremo načeti vprašanja finančne decentralizacije podjetja, kakor tudi ne osnovne politike podjetja v zunanjih odnosih, kakor tudi ne vprašanja perspektiv podjetja (investicije), kar mora biti vedno odraz tržnih analiz in situacije na tržišču.

— **Naši integracijski poizkusi da sedaj so bili neuspešni. Bomo ponovno poizkusali?**

To vprašanje ni popolnoma točno postavljeno, ker naše podjetje sodeluje kot kooperant s celo vrsto podjetij, tako v živilski industriji, kemični kakor tudi v avtomobilski industriji. Mislim, da pri obravnavi integracije

gleda večina to problematiko bolj s stališča fizične združitve kot pa iz ekonomskih stališč. Smotrna integracija nastane lahko samo v primerih, kjer to vodi v boljše delitev dela in boljše ekonomske rezultate. Dosedanji integracijski problemi pri nas na sploh so bili preveč, bi lahko trdil »politični« in premalo pod ekonomskimi pritiski. Mislim, da se ta situacija prilično spreminja, vendar mislim, da smo še vsi na splošno preveč pod vtisom bližnje preteklosti. Mislim pa, da so pri teh akcijah prilično krivi tudi naši direktorji, spreminjajoči gospodarski predpisi in v nemali meri tudi naša dostikrat politično neekonomska gledanja, ki se zelo hitro spreminjajo in vnašajo v gospodarjenje nezaupanje in negotovost.

— **In vaša osebna »največja želja«, če lahko vprašam za njo?**

Da bi bil zdrav, ker se da pod tem pogojem doseči tudi razne druge želje!

O delu obratne ambulante v letu 1967

NEKAJ OSNOVNIH PODATKOV IZ LETNEGA POROČILA OBRATNE AMBULANTE ZA LETO 1967

Delo obratne ambulante je usmerjeno v tri osnovne dejavnosti:

1. služba za medicino dela in industrijsko higieno,
2. splošna ordinacija
3. zobna ordinacija

Te tri osnovne dejavnosti imajo v pomoč: diagnostično-rutinski laboratorij, patronažno službo, postajo za prvo pomoč in zobno tehniko. Kot posebni službi obstojata še: ginekološki dispanzer in uprava.

Kadrovska in strokovna zasedba delovnih mest odgovarjata normativom, kateri veljajo za leto 1967, razen v primeru zobne ordinacije ko je medobčinski zdravstveni center z ozirom na število zaposlenih v gospodarski organizaciji »Saturnus« priznal le 3/4 ekipe. Na osnovi civilno-pravne pogodbe sta zaposlena ginekolog in računovodja.

A. SLUŽBA ZA MEDICINO DELA IN INDUSTRIJSKO PREVENTIVO

Služba za medicino dela in industrijsko preventivo je poleg splošnih nalog (pregledi delovnih prostorov, sodelovanje z organi družbenega samoupravljanja, upravo, kadrovska služba, psihologom, socialnim delavcem, varnostnim tehnikom, obratovodji itd) opravila tudi naslednje delo:

1. pregledi pred nastopom na delo 111
2. pregledi vajencev 28
3. pregledi delavcev na zdravju škodljivih delovnih mestih 356
Skupaj 495 pregledov.
4. Proti gripi je bilo cepljenih v 1. cepljenju 912 oseb
2. 772 oseb
3. 700 oseb
5. Fluorografiranih je bilo 1225 oseb
6. V sodelovanju s sindikalno podružnico je bila izvedena krvodajalska akcija, katere se je udeležilo 232 oseb.
7. Patronažna služba je opravila 62 obiskov na domu zaposlenih, poleg tega pa opravljala svoje delo predvsem med zaposlenimi z razgovori, posveti in kontakti-

ranju z predelavci, vodji oddelkov, obratovodji, socialnim delavcem, psihologom in po potrebi z drugimi zdravstvenimi ustanovami in socialnimi službami.

8. Postaja za prvo pomoč je opravila 833 storitev (nudenje prve pomoči ob nezgodah, gavobolih itd.).

B. SPLOŠNA ORDINACIJA

Delo je potekalo po predvidenem letnem načrtu. Osnovno zdravstveno varstvo je bilo nudeno v možnih oblikah predvsem zavarovancem iz gospodarske organizacije »Saturnus«. Le izjemoma smo sprejemali svoje in upokojence — nekdanje zaposlene v »Saturnusu«. Od celokupnega števila ambulantnih pregledov 10111 je bilo samo 369 pregledov za prej imenovane kategorije prebivalstva. Iz gornjega sledi, da je bil vsak aktivni zavarovanec, vključno vajenec, zaradi uveljavljanja pravic iz pasivnega zdravstvenega varstva v splošni ordinaciji v letu 1967 povprečno 6,3 krat za razliko od leta 1966, ko je bil povprečno 7,7 krat.

Pregled prvih in ponovnih pregledov:

Prvi	Ponovni	Skupaj	Razmerje
3293	6818	10111	1:2,7

Diagnostični laboratorij je za potrebe službe za medicino dela in industrijsko preventivo opravil 2641 preiskav, za potrebe splošne ordinacije pa 2731 preiskav.

C. ZOBNA ORDINACIJA

Zobna ekipa je na delovnih mestih zobozdravnika in zobnega tehnika izvršila naslednje delo izraženo v minutah (izvršitev dela se v zobozdravstveni službi prikazuje v minutah):

1. Zobozdravnik — konzervativa 47796 min
— protetika 29149 min.
2. Tehnik 97737 min.

Odobren čas s strani zdravstvenega centra za posameznika 74500 minut — računajoč priznanih samo 3/4 ekipe, s tem vred pa samo 3/4 delovnega časa.

D. GINEKOLOG

Ginekolog je skupno opravil 564 pregledov. Zaradi kontracepcije je bilo izdanih 123 kontracepcijskih sredstev, od tega 28 prvič.

Finančno poročilo

Zaostreno finančno stanje skladov socialnega zavarovanja v l. 1967, je še močnejše vplivalo na rezultate ambulante, predvsem pa se je še bolj pokazala prednost obratne ambulante, ker je podjetje s svojim deležem omogočilo normalno zdravstveno zaščito svojih zaposlenih. Pričljivi dokaz tega je dejstvo, da so leta 1966 znašali plačani prispevki podjetja za poslovanje obratne ambulante 33% od celokupnih dohodkov, v letu 1967 pa so ti pri-

spevki znašali že 67% celokupnih dohodkov. Če upoštevamo dejstvo, da je bila fakturirana realizacija za 16,5% večja kot leta 1966 ter da ta razlika predstavlja preventivno in kurativno zdravljenje

Rezultati so v primerjavi z letom 1966 naslednji:

v N din	1966	1967	index
Fakturirana realizacija	289.137	336.773	116,5
Neplačani računi	16.479	48.713	295,6
Plačana realizacija	272.657	288.060	105,7
Celotni dohodek	273.391	288.188	105,4
Porabljeni material	42.028	26.532	63,1
Izdatki za storitve	11.127	45.502	400,9
Amortizacija	1.998	7.419	371,3
Porabljena sredstva	57.808	81.653	141,2
Netto produkt	215.583	206.535	95,8
Vsega v breme celot. dohodka	64.198	85.089	97,0
Dohodek za razdelitev	209.192	203.099	97,0
od tega:			
bruto osebni dohodki	204.649	202.571	99,0
netto osebni dohodki	133.635	136.571	102,2

Iz indeksov je razviden porast stroškov napram realizaciji, vendar sta pri tem predvsem deležna amortizacija, ki se je povečala za 271% in izdatki za storitve, ki so se povečali za 300,9%, kar je kot že omenjeno posledica zdravljenja v zdraviliščih. Nasprotno pa so se z posledno štednjo, ne da bi ta negativno vplivala na delo znižali vsi ostali izdatki, kar je omogočilo, da so osebni dohodki ambulante v letu 1967 ostali skorajda popolnoma na isti ravni kot leta 1966, saj so v brutto zneskih znašali že 99% napram letu 1966 v netto zneskih pa 102,2%.

Značilno je tudi, da so neplačani računji porasli kar za 195% v primerjavi z l. 1966, kar je seveda nekoliko vplivalo na redno finančno likvidnost obratne ambulante, vendar pa rednega finančne-

v zdraviliščih, ki ga je v l. 1967 prevzela v smislu pogodbe obratna ambulanta, vidimo, da se ostali dohodki napram letu 1966 niso zvišali. Iz tega izhaja, da je obratna ambulanta za isto delo imela v bistvu tudi ista sredstva, dočim stroški še vedno kažejo tendenco naraščanja.

ga poslovanja ni motilo in so bili računji in osebni dohodki normalno izplačevani.

Splošna problematika.

Kolektiv obratne ambulante je že v pripravljajni fazi uvajanja družbeno-gospodarske reforme spoznal da prehajamo v novo obdobje graditve naše domovine. Ob pravočasnem spoznanju intencij reforme je bila spreminjena organizacijska struktura in porazdelitev dela, ukinjena delovna mesta katerih obremenjenost ni bila 100%, delo z teh delovnih mest pa porazdeljeno na ostale člane kolektiva. Mesto stalnega računovodje pa je bilo nadomeščeno z »honorarnim« delavcem.

V letu 1967 smo želeli tudi dvigniti strokovnost zatorej je zdravnik nadaljeval spe-

O delu obratne ambulante v letu 67

PRIMERJAVA % BOLNISKEGA STALEŽA 1962—1967 V SATURNUSU
IN SRS ZA DEJAVNOST 117

Zap. št.		1962	1963	1964	1965	1966	1967
1. BOLEZEN IN POŠKODBE »B«	Saturnus	4,55	4,53	4,63	4,33	4,08	3,98
	SRS	4,84	4,06	4,64	4,53	4,16	3,59
2. POŠKODBE »A« »Ac«	Saturnus	0,34	0,57	0,82	0,76	0,82	0,53
	SRS	0,75	0,65	0,74	0,69	0,60	0,52
3. NEGA SVOJCA	Saturnus	0,35	0,42	0,63	0,58	0,50	0,57
	SRS	0,15	0,15	0,20	0,19	0,18	0,19
4. SKUPAJ	Saturnus	5,25	5,53	6,08	5,68	5,40	5,09
	SRS	5,74	4,86	5,58	5,21	4,94	4,30

POŠKODBA »B« — poškodbe izven tovarne

POŠKODBE »A« »Ac« — poškodbe v tovarni, na poti na dela, z dela, na službenem potovanju

(nadaljevanje z 2. strani)

cializacijo iz medicine dela, ena izmed sester III. vrste pa se je vpisala kot izreden študent na šolo za višje zdravstvene delavce. Poleg tega nadaljuje isto šolo tudi laborantka.

S sprejetjem zakona o organizaciji zdravstvene službe v SRS so nastali dokajšnji problemi tudi v našem kolektivu. Ne da bi zanižali potrebnost in pravilnost reorganizacije zdravstvene službe, temveč, da si zagotovimo ustavne pravice, poleg tega pa tudi pravice gospodarske organizacije »Saturnus« smo se pridružili postopku za oceno zakonitosti 65. člena citiranega zakona. Ni nas toliko motila reorganizacija sama kot pa način izvedbe. Vse te dileme, kate-

re je postavljala pred nas zakon, postopek pred ustavnim sodiščem, določene posledice, ki so se predvsem kazale v stagnaciji dela.

Dokajšen problem je predstavljal odsotnost zobozdravnika, ki je bil odsoten zaradi bolezni. Nadomeščal ga je sicer zobni terapevt, toda delovni učinek le ni bil tak, kot bi lahko bil ob polni dnevni obremenitvi.

Nadejamo se, da bo leto 1968 pomenilo prelomnico tudi v obratni ambulanti. Predvidena združitve z zdravstvenim domom bo imela zopet določene organizacijske spremembe, ki pa bodo našle sistorno odraz v še boljšem delu, posebno še na osnovi v zadnjem času izmenjanih mnenj med strokovnimi službami.

Odstop predsednika sindikata

Težave s predsedniško funkcijo izvršnega odbora sindikata v naši tovarni so se začele že z izvolitvijo novega izvršnega odbora na občnem zboru lani in se iz meseca v mesec še vedno nadaljujejo.

Najprej je tovariš Ocvirk Peter že sprejeto funkcijo po nasvetu svojega nadrejenega odklonil, nato so bile težave z izvolitvijo drugega. Ta, drugi je bil tovariš Tanacek Ferdo, ki je po nekaj mesecih dela tudi zaprosil izvršni odbor za razrešitev funkcije predsednika. Člani izvršnega odbora so v njem videli dobrega predsednika in so ga iz meseca v mesec bodrili, pomagati mu pa pri njegovih težavah niso mogli. Nazadnje so ga po več mesecih le morali razrešiti in danes opravlja funkcijo predsednika tovariš Miloš Mikolič, strojni tehnik iz konstrukcije. Vprašanje predsednika in sploh dela sindikata pa je še vedno ostalo na široko odprto.

Kdo bo rešil to vprašanje? Kdo je dolžan, da ga reši? Sindikat kot subjektivna sila je pri tem odpovedal, ostane ZK in mladinska organizacija. ZK ima sama podobne — vendar ne iste — težave. Bo mladinska organizacija to rešila? Bodo organi samoupravljanja to rešili?

Nastaja tudi vprašanje družbeno-političnega dela in dela sploh, ki je nujno potrebno, vendar ni plačano. Navajeni smo delati za »na roko denar« s politiko, pa čeprav gre tu za politiko gospodarjenja, politiko nagrajevanja, kadrovanja itd., pa se naj ukvarjajo in vlačijo po sestankih zagriženi bedaki. Vsi tisti zdravi ljudje, ki se zavedajo tudi svoje odgovornosti do družbe in ne samo do svojega žepa, ki se trudijo in ubijajo po »zastoj« sestankih zato, da bi bil nam vsem lep današnji dan in še lepši jutrišnji, ki so prisiljeni z zakonom dialektike dostikrat svoja argumentirana mnenja »vsiljevati« ljudem, ki se z zakonom borbe za obstoj takega kot je, upirajo novim stvarim, ki jih čas zahteva, so obsojeni za nergače, nestrpnježe, frakcionaše in podobno! Ali je to prav?

Ali nam je morda dovolj, da se ponašamo s tradicijo Saturnusa kot »Rdeče trdnjave« med vojno? Ali je Saturnus danes še »Rdeča trdnjava« in če je, kdo so rdeči kamni te trdnjave?

Morda boš dragi tovariš o tem razmislil, morda boš pripravljen najti na to odgovor, morda pa boš odvrgl v koš in bo tvoje družbeno delo storjeno. Popoldan boš delal nekje za še lepši avto kot ga že imaš in klel vse po vrsti od vlade do čistilke — morda?

Čas in obstoječe stanje pa sta sila resna, bolj kot se tega mi zavedamo!

INTERVJU S TOV. TANCKOM

1. Že 6. decembra lansko leto si na seji izvršnega odbora sindikata odstopil kot predsednik tovarne Saturnus. Razrešnico si dobil šele 3. aprila letos. Kateri vzroki so te pripeljali do te odločitve?

Čudim se sam sebi, da je nisem dal že prej. Moje delovno mesto namreč, mi ne dopušča, da bi bil stalno na sestankih, kakor je to pri nas v tovarni navada, da mora predsednik sindikata biti povsod. Poskušal sem že decembra dobiti zameno, niti eden od 17 članov izvršnega odbora ni hotel pristopiti, da

bi bil predsednik in tako sem ostal jaz vse do aprila. Vzrok za odstop pa ni samo eden. Kakor sem že omenil, moje delovno mesto ne dovolji, da sedim na sestankih, a orodje, ki ga potrebujejo v proizvodnji medtem leži na delovni mizi. Pa tudi to, da je veliko lažje in bolj hvaležno oblikovati kovino kakor pa bitja, katera so po naravi ljudje, po svojih dejanjih pa včasih vse kaj drugega. Funkcija predsednika sindikata je ne-hvaležna, ker moraš biti povsod in vse vedeti, meni pa tega ni mogoče in tudi nobenemu drugemu na podobnem mestu ne bo. In še to: sindikat v teh pogojih ima

zelo malo besede in to zato, ker nima materialne baze, niti pravilnega koncepta, kaj sploh hoče. Od višjih forumov ga usmerjajo v vrsto dejavnosti in sicer: tarifno politiko, zaposlovanje, izobraževanje, produktivnost, rekreacijo, socialno skrbstvo in še in še. Meni kot amaterju je vskladiti te zahteve s svojim delom nemogoče in se mi zdi, da se tisti, ki to zahtevajo motijo ali pa dela in ljudi, ki v podružnicah delajo, ne poznajo. Meni se zdi, da sta delati in govoriti dve stvari in je od mene še vedno bolj pošteno, da sem srednje dober orodjar, kakor slab predsednik, ker v takih pogojih dober ne morem biti.

2. Kako da niste mogli nobenega od 17 članov izvoliti dokončno za predsednika in ste tov. Miloša Mikoliča postavili za vršilec dolžnosti predsednika »dokler se stvar ne uredi«.

Niti eden od 17. članov izvršnega odbora ni hotel prevzeti funkcije in smo tov. Miloša Mikoliča kar malo prisilili, kdaj se bo stvar dokončno uredila, pa ne vem.

3. Sklenili ste, da se mesto predsednika izvršnega odbora sindikata uredi tako, da bo funkcija plačana.

Mi nismo sklenili, mi smo menili in to tudi dali v zapisniku organom samoupravljanja, da naj se oni dokončno odločijo ali bo ta funkcija plačana ali pa jo vrši nekdo, kateremu bo njegovo delo to dopuščalo.

4. Smatrate, da ne gre brez plačanega ali profesionalnega predsednika sindikata.

Na to vprašanje bom odgovoril tako kot to sam smatram in ne kaj smatra izvršni odbor sindikata, ker z njimi o tem nisem imel nobenega posvetovanja.

Moje mnenje je: da sindikat če mora delati res vse kar republiški in mestni sindikalni svet od njega zahtevata, potrebuje plačanega in šolanega predsednika, brez tega ne gre. Sindikat pa nam je še nujno potreben, kljub temu, da imamo samoupravljanje.



TANCEK FERDO pri svojem orodjarskem delu.

5. Kaj vas je v izvršnem odboru najbolj zaposlovalo?

Največ so nas zaposlovali ljudje — mali ljudje in njihovi mali dohodki. Toda sindikatu ostane malo denarja in vseh takih problemov ni bilo mogoče rešiti zadovoljivo.

6. Boš ti sedaj še lahko deloval v IO — mislim na tvoj čas in zaposlenost?

Jaz bom sodeloval, vendar samo izven delovnega časa. Moj dohodek je odvisen od tega, koliko naredim in kdaj naredim in ne od predsednih ur na sestankih in to največkrat takih, katerih problematiko bi morale reševati službe, ki so za to plačane, vendar pa niso kos svojemu delu ali pa ga ne poznajo in se pogosto skrivajo za organi upravljanja.

7. Kaj bi se moralo v našem sindikatu spremeniti?

V našem sindikatu bi se moralo spremeniti predvsem

to, da se pride od vsega k konkretnemu. Ne mislim to samo v tovarni, ampak od vrha navzdol. Kaj so sklenili in kaj bodo sindikati v situaciji zaposlovanja in brezposelnosti? Sindikati se preveč ukvarjajo s stvarmi za katere niso usposobljeni, zanemarjajo pa osnovno, to je delavca, ne tistega povprečnega, ampak podpoprečnega s 40.000.— Sdin ali pa še manj osebnega dohodka.

Zelet bi, da vse organizacije, če že so v tovarni, delajo z roko v roki, ne pa da se ustvarjajo nekakšne skupine, pa najsi bo to v ZK, sindikatu ali mladini. Mislim, da nima niti ZK niti katerakoli druga organizacija v tovarni pravice vsiljevati svoje mišljenje strokovnim službam. Naloga vseh je, da tem pomagamo in delamo vsi za boljše in plodovitejšo rast našega kolektiva.

Slavko Cerlica

Na zagrebškem velesajmu smo bili edini od proizvajalcev kovinske embalaže

Razstavljali smo vse artikle naše proizvodnje, ob enem pa smo razstavili tudi zapiralke za konzervne doze Ø 73 in Ø 163 mm ter zapiralke za aluvi, alupo in sapo pokrove. Poleg teh pa smo prvič pokazali tudi zapiralke za hoboke.

Naš razstavljeni prostor je bil, po mnenju mnogih obiskovalcev, zelo lepo uredjen, kar gre zasluga tov. Marnu, ki si ga je tako zamislil in aranžiral, ter ekipi tov. Kravosa, ki je to zamisel uspešno realizirala.

Ekspozicija so bili razvrščeni pregledno po posameznih skupinah, vendar bi bilo treba v bodoče skrbeti, da bodo razstavljene res vsi artikli, ki so zanimivi za naše odjemalce.

Tisti, ki so obiskali letošnji spomladanski velesajm so gotovo opazili, da je bilo naše podjetje edino od proizvajalcev kovinske embalaže, ki je razstavljalo svoje proizvode. Mogoče je pri podjetjih prevladovalo mišljenje, da spomladanski sejem nima takega značaja kot jesenski, vendar temu ni tako. Dokaz, da je sodelovanje na spomladanskem sejmu potrebno je že v tem, da smo imeli veliko obiskov in strank skoraj ves čas trajanja in to vsak dan od 9. do 19. ure.

Pri razgovorih z našimi odjemalci smo urejevali, kar je bilo še nejasnega glede

dobavnih rokov, novih litografij itd.

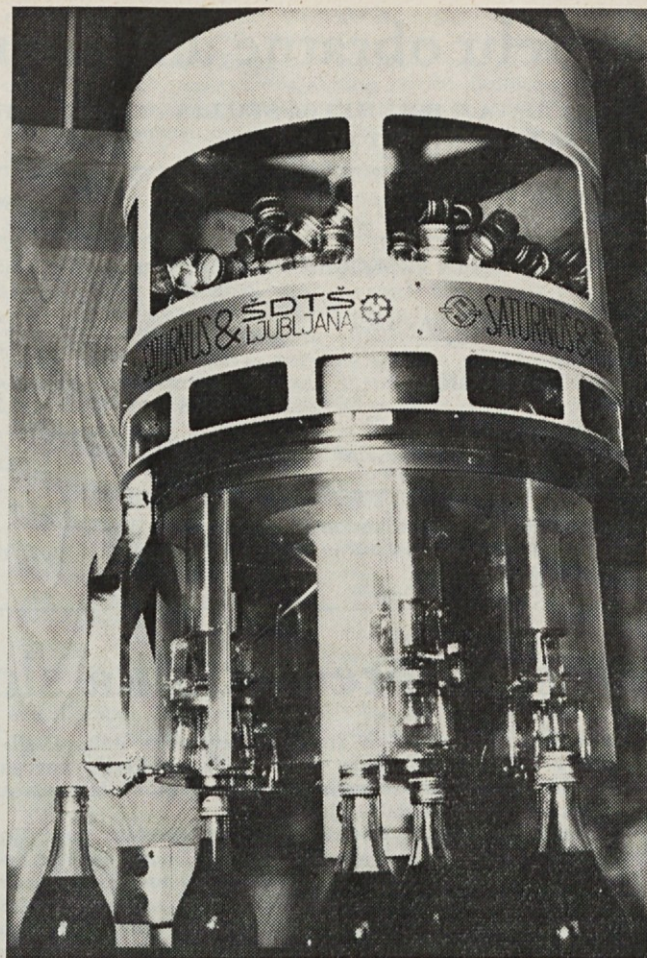
Kupci široke potrošnje so nam upravičeno očitali, da tudi za ta sejem nismo pripravili prepotrebne kataloga, v katerem bi bili prikazani vsi naši proizvodi z vsemi obstoječimi litografijami. Žal smo to vprašanje zopet zanemarili in moramo to čimprej urediti. Kupci so nas opozorili tudi na to, da moramo razmišljati o novih motivih litografije na izdelkih široke potrošnje, ker je s stariimi litografijami tržišče že prenasičeno in išče nekaj novega. Vsi pa vemo, da izdelke široke potrošnje prodaja predvsem lepo izdelana litografija, ki naj bi bila v čimvečji izbiri. Tej želji mi z malo dobre volje v kratkem času lahko ustrezemo. Očitek odjemalcev, da premalo zasledujemo potrebe in okus tržišča, je povsem na mestu in moramo v bodoče temu posvetiti veliko več pozornosti.

Kot omenjeno smo poleg artiklov naše proizvodnje letos razstavili tudi vrsto zapiralk. Mogoče bo ob tej novosti nekdo pomislil, zakaj Saturnus, ki je proizvajalec kovinske embalaže razstavlja tudi zapiralke, ki niso njegove proizvode. Vsem tem v informacijo le to, da smo se za ta korak odločili zaradi želje po unifikaciji zapiralnih strojev pri naših odjemalcih. To bo zagotovilo veliko manj problemov pri

zapiranju pri kupcih in jim zelo olajšalo delo naše servisne službe. Istočasno pa bo kupec vedel, da je na naše priporočilo nabavil najprimernejše stroje za svoje potrebe in da naše podjetje skrbi in sodeluje z njim tudi po tem vprašanju. Posebno zanimanje so kupci pokazali za zapiralke SZS-3, katerih prvo serijo bomo lahko nabavili še letos. Zapiralke je zaradi svoje univerzalnosti (zapira aluvi, kronске in alupo pokrove) in nizke cene primerna za manjše obrate ali pa večje proizvajalce, za zapiranje manjših serij različnih proizvodov. Samo za to zapiralke smo dobili 11 ponudb in lahko računamo na prodajo večje serije, prototip pa je prodan.

Vrednost pogodb, sklenjenih na tem sejmu za konzervne doze, alupo pokrove in kronске zamaške je 150 milijonov starih din. S tem so kapacitete obrata Zalog skupno z dosedanjimi pogodbami za leto 1968 skoraj povsem zasedene. Za široko potrošnjo in izdelke OTP pa je naročila zbral MARKETTING. Žal nam vrednosti zaključnic do danes še niso mogli posredovati, tako da še nimamo celotne slike finančnega efekta tega sejma.

Ta kratek opis dogajanj na minulem spomladanskem velesajmu v Zagrebu naj bo v informacijo vsem tistim članom našega kolektiva, ki si sejma niso mogli ogledati



SZS-2 avtomatski stroj za zapiranje za aluvi pokrovi, izdelani v šolskih delavnicah srednje tehnične šole. Ravno tako sta tudi zapiralna stroja SZS-3 in PVZK-1, ki smo ju prikazali v zadnji številki GLAS SATURNUSA izdelka šolskih delavnic STS in ne vajeiške šole, kot smo mi napisali. Prosimo, da nam pomoto oprostite (uredništvo).

ali na njem sodelovati. Pri pomnini naj le še to, da nas vsak sejem pa naj bo to spomladanski ali jesenski, vedno znova opozarja na potrebe trga, ki mu moramo slediti in si s tem zagotoviti dovolj naročil in s tem seveda delo.

Jože Zalokar

Novo osvojeni izdelki embalaže

Predstavljamo nove izdelke, ki jih bomo letos pokazali na natečaju za Oskarja.

Večina teh izdelkov je že osvojenih, ostanek pa je v zaključni fazi.

A. KONZERVNA EMBALAŽA

1. Konz. doza Ø 163 z vakuumskim pokrovom
2. Konz. lonček Ø 73 x 28 — konični

B. POKROVI

1. Aluvi Ø 31,5 x 44 — luk-suzna izvedba
2. Sapo pokrovi Ø 66 in Ø 82

C. OSTALA EMBALAŽA

1. Doza za parketna loščila TIP-TOP
2. Vazelinka Ø 94 x 34
3. Škatla Assugrin s kovinskim vložkom
4. Doza Ø 56 in Ø 90 — PETROL
5. Novi hobok Ø 280 iz bele pločevine

D. STROJI

1. Univerzalni stroj za zapiranje Aluvi vijakov, kronskih zamaškov in Alupo pokrovov
2. Stroj za zapiranje kozarcev s Sapo pokrovi
3. Naprava za zapiranje hobokov s tlačnimi pokrovi

1. Konzervna doza Ø 163 z vakuumskim pokrovom

S konzervno dozo Ø 163 z vakuumskim pokrovom smo izpolnili program proizvodnje okroglih konzerv ter bo v celoti zamenjala sedanjo 5-kg konzervo Ø 153 x 260 do 277. Izdelovali jo bomo na avtomatski liniji, kar pri prejšnji zaradi prevelike višine ni bilo mogoče.

Opremljena je z novim vakuumskim pokrovom, namenjenem vročemu polnjenju. Po vročem polnjenju nastane v konzervi med ohlajanjem vakuum, ki povzroči, da se obod doze, četudi opremljen z ojačevalnimi žlebovi, deformira. Pri uporabi vakumskega pokrova pa zaradi konstrukcijske oblike pokrova (pokrov je pred polnjenjem izbočen), ta prevzame del vakuma nase s tem, da se vboči. Zaradi tega je vakuum v dozi nižji — deformacije oboda pa manjše. Pri tem so žlebovi oboda plitkejši, navarnost pokanja laka pa manjša. Ker je do-

za po ohlaiditvi okrogla, je tudi za kupca bolj privlačna.

2. Konični konzervni lonček Ø 73 x 28

To je konstrukcijsko izboljšana izvedba klasičnega lončka Ø 73 x 28. Običajni konz. lonček s cilindrično steno je v pogledu zlaganja v trgovinah zelo neprikladen. Novi konični lonček ima to prednost, da se zgornji lonček usede v pokrov spodnjega, zato jih lahko zlagamo po več enega vrh drugega brez nevarnosti, da se lončki prevrnejo. Primeren je predvsem za samopostrežne trgovine, ker zavzemajo zloženi konični lončki manj prostora od običajnih.

3. Aluvi pokrov Ø 31 x 44 milimetrov

Za industrijo alkoholnih pijač smo osvojili luksuzno izvedbo Aluvi vijaka Ø 31,5 x 44. Namenjen je za zapiranje kvalitetnejših žganih pijač. Pokrov zahteva tudi posebno obliko grla steklenice, za kar smo se dogovorili s Steklarno »STRAŽA« — Rogatec. Pokrov je možno izdelovati samo litografiran, ali v še popolnejši izvedbi — z reliefnim napisom na

steni pokrova, ki je naknadno še porezkan tako, da ima napis kovinski sijaj, kar daje pokrovu še posebej eleganten videz. Pokrov izdelujemo polavtomatsko zaradi manjših naklad in ker zaradi velike višine potrebuje več vlekov.

4. SAPO pokrovi

Sapo pokrov smo na natečaju predstavili že lani, toda zaradi nerazumljive odločitve komisije ga letos ponovno prijavljamo.

To je nova oblika vakumskega pokrova za zapiranje kozarcev. Izdelani so iz elektrolitske bele pločevine. Pokrov je robljen navznoter, na robu pa ima izoblikovane bradavice, ki pri zaprtju vprijemljejo v navojnice, izoblikovane na vratu kozarcev. Pokrov je tesnjen s posebno tesnilno maso, ki ima to lastnost, da dobro drsi v dotiku s kozarcem. Zapiranje se vrši s posebno zapiralke, ki med vrtenjem vbrizga med pokrov in kozarec paro, ki izrine iz kozarca zrak, zaradi česar nastane v kozarcu po kondenzaciji pare podpritisak — dokaz, da je vsebina dobro zaprta.

Pokrov je primeren za odpiranje in zapiranje ter za večkratno naknadno zapira-

nje kozarcev. Izdelujemo ga na avtomatski proizvodni liniji.

5. Škatla Ø 105 za parketna loščila TIP-TOP

Škatla je izdelana iz elektrolitske bele pločevine. Namenjena je za parketna loščila.

Škatla je v celoti tesnjena; dno z gumo, obod po vzdolžnem zgibu s tesnilnim cementom, pokrov pa je tesnjen s plastično tesnilno maso.

Obod doze je robljen navznoter in opremljen z desetimi navojnicami, v katere vprijemlje navzven robljen pokrov, ki ima na robu 10 zapiranih bradavic. Odpiranje in zapiranje je s tem zelo olajšano.

Dno in pokrov sta konstruirana v obliki, primerni za zlaganje (dno je prilagojeno pokrovu).

Škatla je litografirana in predstavlja zelo ličen in izpopolnjen videz embalaže. Izdelujemo jo na polavtomatskih strojih.

6. Vazelinka Ø 94 x 34

Namenjena je za polnjenje 250 gr kreme. Izdelana je iz alu-pločevine. Je večja doza, osvojena z ozirom na zahtevo tovarne NEVA iz Zagreba, ki s tem prihaja do sorazmerno poceni embalaže. (nadaljevanje na 6. strani)

Nekaj o kliringu

Dne 10/3-1968 smo brali v Uradnem listu SFRJ zakon o posebnem načinu poravnave nekaterih dolgov uporabnikov družbenih sredstev. V naslednji številki Uradnega lista SFRJ, št. 10 so bila 13/3-1968 objavljena navodila o postopku za poravnavo nekaterih dolgov uporabnikov družbenih sredstev, katera je izdala služba družbenega knjigovodstva.

Namen novih predpisov je predvsem usposobiti gospodarstvo, da bi postalo tekoče in zmožno plačati.

Prvo, kar se bo doseglo s temi posegi, bo razčiščenje za celotno našo gospodarstvo kot tudi za negospodarske takoimnovane družbene dejavnosti, kje se neupravičeno skrivajo plačilne možnosti, ki hromijo normalno poslovanje uporabnikov družbenih sredstev in kakšne so celotne plačilne potrebe.

Naši predpisi ne uporabljajo izrecno izraza kliring, se pa splošno uporablja za takšne vrste ukrepov angleški izraz kliring in bomo ta izraz zaradi krajšega izražanja še večkrat uporabljali.

Beseda kliring pomeni najprej obračun medsebojnih terjatev in obveznosti brez gotovinskega plačila in to zlasti v zunanji trgovini. Takoj pripominjamo, da se naši predpisi ne nanašajo na mednarodne obveznosti.

Pri nas smo se poslužili kliringa že v letu 1962, vendar je med takratnim in današnjim precej razlik. Na te bomo sproti opozarjali.

Po sedanjih predpisih sodelujejo v kliringu vsi uporabniki družbenih sredstev, torej delovne organizacije in družbeno-politične skupnosti kakor tudi družbene pravne osebe. V letu 1962 je bilo vključeno v kliring izključno samo gospodarstvo.

V sedanjem načinu poravnave medsebojnih dolgov ne morejo sodelovati kreditno nesposobni uporabniki družbenih sredstev, dočim so leta 1962 sodelovali v kliringu tudi takšni.

Z izbiro udeležencev v kliringu bo prišlo do razlikovanja uporabnikov družbenih sredstev glede na njihovo poslovno in kreditno sposobnost.

Posledice razlikovanja na kreditno sposobne in nesposobne uporabnike družbenih sredstev bodo velike, celo tako velike, da se teh posledic bojijo tako zakonodajalec kot tudi izbrani udeleženci v kliringu. Zato se že razmišlja, kakšne nove ukrepe bo treba podvzeti, da bi posledice, ki grozijo plačilno in poslovno nesposobnim uporabnikom družbenih sredstev preveč ne prizadele tudi plačilno sposobnih. Zaradi precejšnje najtežjih posledic to je likvidiranja kreditno in poslovno nesposobnih uporabnikov družbenih sredstev se bo poskušalo za normalno poslovanje, to je, se jih bo poskušalo sanirati, kar je za celotno gospodarstvo še vedno manjše zlo kot pa likvidacija.

V letu 1962 vprašanje posledic pri plačilno nesposobnih uporabnikih ni tako izstopalo, ker je morala država poravnati vse negativne

salde ali enostavnije vse nepokrite dolge iz svojih sredstev ali pa z izdajo novih bankovcev.

Pri sedanjem načinu izvajanja kliringa se hoče družba zavarovati pred povečano izdajo (emisijo) denarja z različnimi ukrepi, katerih eden je tudi kreditiranje med bankami, ker bodo morale banke, ki bodo imele višek priliva iz kliringa obračuna, dati kredit onim bankam, ki bodo imele primanjkljaj.

Nadaljnji ukrep bo že napovedani odpis 50% onih terjatev, ki so starejše kot 6 mesecev in 100% odpis terjatev, ki so starejše kot eno leto. Zato je že pripravljen zakonski predlog.

Dalje se predvideva dopolnitev zakona o Službi družbenega knjigovodstva, s katero bo uveden akceptni nalog. Takšen nalog bo imel, čim ga bo zavezana stranka sprejela in podpisala, moč izvršnega sodnega plačilnega naloga. To naj bi znatno vplivalo na hitro poravnave medsebojnih dolgov in terjatev. Naj pojasnimo, da moramo pri sodnih plačilnih nalogih praktično čakati na plačilo najmanj šest tednov, pri akceptnem nalogu pa bomo dospeli do plačila že v nekaj dneh.

Kot nadaljnja sredstva za pospešene normalnega poslovanja se priporočajo tudi

večje posluževanje obračunavanja medsebojnih terjatev in dolgov s pomočjo pobotanja, kompenzacije, s pomočjo nakazila — assignacije, s pomočjo odstopa — cesije in prevzema dolga. To so vse načini brezgotovinskega poravnave medsebojnih obveznosti.

Če povzamemo vse ukrepe, ki se predvidevajo za normalizacijo našega gospodarstva v zvezi z izvajanjem kliringa, dobimo vtis, da bodo doseženi uspehi le z velikimi žrtvami onih uporabnikov družbenih sredstev, ki so že doslej uspešno poslovali. Slabim uporabnikom družbenih sredstev bo ta akcija zelo resno opozorilo, da ne bo varno ob eventualnem nadaljnjem slabem gospodarjenju računati na podobne ponovne ukrepe — v tretje gre rado — in da jih bo v bodoče zadela zaslužena usoda to je, da bodo morali pač v likvidacijo.

Naj omenimo, da so že v sedanjih ukrepih postavljeni strožji pogoji za delovne organizacije kot pa za ostale uporabnike družbenih sredstev, ker je v zakonu določeno, da se dolgov prvih poravnava do višine nespornih dospelih terjatev, dočim se pri ostalih uporabnikih družbenih sredstev lahko poravnava nepokriti dolgov v celoti.

Upamo, da bodo ob eventualnem ponovnem zatekanju h kliringu predpisani za vse uporabnike družbenih sredstev enaki pogoji, da se ne bi krmil čut odgovornosti uspešnih uporabnikov družbenih sredstev po neodgovornih uporabnikih istih skupnih sredstev.

dr. Alojz Jama

Naši dobavitelji

Osnovna surovina v našem podjetju je brez dvoma železo oziroma jeklo, ki ga v tej ali oni obliki dnevno porabimo nekaj deset ton. Zato je prav, da se ob tej priliki ustavimo pri našem dobavitelju jeklene pločevine, ki jo uporabljamo za globoki vlek pri izdelavi žarometov in za razna preoblikovanja pri izdelavi embalaže, zlasti še zato, ker je železarna Jesenice ena izmed najstarejših tovarn pri nas.

Tradicija železarstva na Slovenskem sega celo v 14. stoletje, tako da lahko trdimo, da smo razvijali to važno panogo vrsto stoletij ter si pri tem nabirali potrebne izkušnje, vzgajali kader ter dali osnovo današnjim tovarnim. Kraja Javornik in Jesenice sta v železarstvu poznana že iz prejšnjih stoletij, ko so naši železarji že topili rudo v manjših plavžih ter vlivali grodelj, ga predelovali, čistili, gnetli, kovali in valjali v razne oblike.

Železarna Jesenice je bila ustanovljena kot predhodnica današnje oblike leta 1869 pod imenom »Kranjska industrijska družba«. Pod tem naslovom je poslovala Železarna do konca II. svetovne vojne to je do l. 1945. Pri preimenovanju Kranjske industrijske družbe v Železarno Jesenice se je izvršila tudi združitev že obstoječih obratov na Savi in Javorniku, z matično tovarno na Jesenicah. Tako je dobila železar-

ska dejavnost na Gorenjskem današnje po skoraj 600 letih, saj datira najstarejši podatek o tovrstni dejavnosti že iz leta 1381, ko so grofje Ortenburški zapisali v »Svobosčinskem pismu« podatke o rudarjenju, topilnicah in kovačnicah v Planini pri Jesenicah.

Železarji z Javornika so se vpisali v zgodovino železarstva s svojim dosežkom, da so prvi na svetu pričeli s pridobivanjem manganovega železa — feromangana v visokih pečeh. Kranjska industrijska družba je zaradi izredno dobre kvalitete feromangana izvažala pretežni del svoje proizvodnje v Nemčijo, Francijo, Belgijo, Anglijo in celo Ameriko. O odlikah feromangana govore številne medalje in pismene pohvale z vseh strani sveta in jih hranijo v tehničnem muzeju Železarne Jesenice. Taka priznanja za izvozne artikule so dala Kranjski industrijski družbi možnost, da je med prvo

KAJ BOMO RAZSTAVILI NA MEDNARODNEM KMETIJSKEM SEJMU V NOVEM SADU OD 11. DO 20. MAJA

V Novem Sadu bomo razstavili litografirano embalažo za živilsko, kemično, farmacevtsko in kozmetično industrijo iz bele, črne in aluminijaste pločevine; zamaške: Omnia, Twist-off, SAG in kronske v litografirani in nelitografirani izvedbi; pločevinaste artikule za široko potrošnjo (garniture štirioglatih in okroglih škotel, pladnjev itd.), svetlobno opremo za motorna vozila in elektrotermične aparate.

Medtem ko bo »Limprodukt«, tovarna pločevinaste embalaže iz Novega Sada prikazala in ponujala vse vrste litografirane in vernirane embalaže, pocenkano embalažo, okrogle pločevinaste škatle za konzerve ter vse vrste pločevinastih škotel drugih oblik za konzerve, štirioglate posode za sir, mast in jajčne izdelke, sode za mast, olje, nafto in naftne derivate v lahki, srednji in težki izvedbi.

in drugo svetovno vojno znatno razširila svoj delokrog in s tem v zvezi tudi svoje kapacitete. Istočasno s rastjo tovarne pa so lastniki vedno bolj izkoriščali delavce. Zato so se vedno bolj slabšali odnosi med delavci in lastniki, pri čemer pa je vedno bolj naraščala razredna zavest Jeseniškega proletariata. Jeseniški železarji so se izkoriščevalcem stalno upirali ter so z uporno borbo težili k uresničevanju svojih pravic. Ta razredna borba je dosegla svoj višek leta 1935, ko so z velikim štrajkom dokazali svojo enotnost in trdno voljo, da bodo dosegli svoje osnovne pravice za normalno življenje.

Neprestani boji z izkoriščevalci so dvigali zavest delavcev, ki so med svetovno vojno dali NOB več kot 2000 borcev, aktivistov in organizatorjev upora okupatorju. Jeseniški proletariat je dokazal svojo visoko patriotsko in politično zavest ter je poziv Komunistične partije Jugoslavije in Osvobodilne fronte Slovenije pričel že prve dni okupacije z oboroženim uporom.

Po končani drugi svetovni vojni so železarji zgrabili za delo ter tako kot v celi državi pričeli z obnovo svoje tovarne. To zelo zahtevno in široko nalogo obnavljanja in širjenja proizvodnje so železarji izvršili v letih 1946 do 1953, saj so delali sedaj za svojo tovarno — Železarno Jesenice. Količinski delež so doprinesli v teh kratkih letih najboljše pove podatek, da je bilo na jugoslovanskem kar 40 do 50% od skupne proizvodnje valjanih proizvodov — izdelkov Železarne Jesenice.

Obdobje obnove je zahtevalo velike količine materiala, kasneje pa se je pojavila potreba po kvalitetnejših vrstah jekel. Zato se je kmalu bistveno spremenila struktura proizvodnje. V jeklarni, ki je prej masovno izdelovala razne vrste jekla za gradbeništvo, so pričeli izdelovati nove vrste legiranih in nelegiranih jekel in posebej še specialna jekla.

Pri profilnih jeklih, ki jih uporabljajo za važne strojne dele, kroglične in valjčne ležaje itd. so v Železarni Jesenice izdelali kvalitetna nizko in visoko legirana konstrukcijska jekla za poboljšanje in cementacijo.

Tudi s pločevino je Železarna Jesenice pokrila več kot 50% jugoslovanskih potreb

in to s pločevino raznih kvalitet. Posebno važno mesto je Železarna zasedla pri izdelavi debele pločevine, saj krije dobršen del potreb našega ladjedelnštva. O odlični kvaliteti ladijske pločevine govore številni zapisniki organov Lloyd's Register of Shipping, Bureau Veritas, Norske Veritas, American Bureau of Shipping in končno tudi Jugo Register, ki ne prevzamejo pločevine, dokler ne izvrše temeljite in vsestranske preiskave.

O kvaliteti izdelkov Železarne govore tudi številni cevovodi, s katerimi so kompletirani naš hidro-energetski sistem. Poleg kotlavske pločevine pa so na Jesenicah izdelali tudi več vrst tanke pločevine. Poleg dekapiranih in finih tankih pločevin izdelujejo tudi specialne dinamo in transformatorske pločevine, s katerim zalagajo našo industrijo električnih strojev in naprav. Važno mesto v proizvodnji Železarne zavzemajo tudi žica in žični proizvodi. Poleg črne in pocinkane žice izdelujejo tudi jekleno žico iz plemenitih jekel kakor tudi patentirano žico za izdelavo jeklenih vrvi.

Elektrode za avtoveno in elektro varjenje zavzemajo ravno tako važno mesto v širokem asortimentu proizvodnje. Dolgoletne izkušnje Železarne Jesenice so doprinesle k temu, da je ta izdelek cenjen na domačem in inozemskem tržišču. To potrjujejo številni mednarodni atesti, ki se nanašajo zlasti na elektrode, ki jih uporabljajo v ladjedelnstvu.

Hladno valjani trakovi so delali Železarni dolga leta težave, sedaj pa so kot izgleda vse težave odpravili ter izdelujejo pločevino, ki jo v našem podjetju lahko uporabljamo za vse vrste globokih vlekov. Hladno valjane trakove raznih kvalitete uporabljamo v našem podjetju za najtežje vleke raznih ohišij in paraboloidov, za izdelavo različne embalaže in še vrsto drugih izdelkov. Poraba hladno valjanih trakov stalno narašča, saj je ta vrsta pločevine uporabna za vse vrste izdelkov naših tovarni.

Železarna Jesenice je z delom dokazala svojo željo, da s kvalitetnimi izdelki ustreže željam kupcev ter si bo, če bo tako delo nadaljevala, zagotovila še širši krog odjemalcev in najboljšo uveljavitev na tržišču.

Janez Herzog

Ustanovitev in razvoj računskega centra

Povečanje proizvodnje v našem podjetju in vedno bolj zaostreni pogoji na tržišču zahtevajo vedno hitrejšo in preciznejšo poslovno odločitve. To je bil tudi glavni razlog, da so se naši samoupravni organi odločili, da v našem podjetju postavimo računski center.

Podpisana je že pogodba za nabavo računskih strojev sistema 360/20, ki spadajo v tako zvano tretjo generacijo elektronskih računalnikov. Stroji bodo dobavljeni v mesecu oktobru 1968. Montirani bodo v renoviranih kletnih prostorih upravne zgradbe.

Kljub temu, da smo mi del naših podatkov že obdelovali na klasičnih računskih strojih v »Mehanografskem centru«, pa prehod na obdelavo z elektronskimi računalniki zahteva velike predpriprave.

Kako velike kvalitativne spremembe na področju obdelave podatkov predvidevamo, vidimo iz tega, da sedaj obdelujemo samo podatke, ki registrirajo dogodke kateri so se že zgodili. V bodoče pa se bomo posluževali elektronskih računalnikov pred vsem pri programiranju in vodenju nabave proizvodnje in prodaje.

Trenutno se vršijo sledeče priprave:

a) šolanje kadrov, ki ne obsega samo kadre, ki bodo delali v centru, temveč tudi one, ki delajo na posameznih področjih.

b) programi za pripravo dela: sestavnice, postopki, ugotavljanje potreb, izračunavanje naročil, terminiranje, zasedba kapacitet, spremljanje proizvodnje.

c) program za obračun materiala

d) programi za obračun osebnih dohodkov.

Kasneje bomo prešli na obdelavo tudi drugih področij. Več podrobnosti o samem računskem centru in organizaciji v zvezi z njim bo opisano v eni izmed prihodnjih številčk časopisa.

KAKO DALEČ SMO Z OPISI DELOVNIH MEST

Ze v eni izmed prejšnjih številčk časopisa »Glas Saturnusa« smo kolektiv obvestili o naporih, ki jih uprava podjetja in samoupravni organi usmerjajo, da bi dopolnili obstoječi način nagrajevanja po delu.

Tedaj smo vas obvestili, da obstoji grupa, ki pripravlja opise delovnih mest. Ista grupa pripravila tudi predloge za kriterije po katerih bi se vrednotila dela v analitični oceni. Grupa imamo pripravljen tudi predlog kako naj bi kolektiv kot edini, ki lahko o tem odloča demokratično pristopil k za nadaljnji razvoj socialističnih odnosov preprotnemu dokumentu.

Dosedanje delo kaže, da je srednje - vodstveni in vodstveni kader z vso resnostjo pristopil k sodelovanju z omenjeno grupo in da je večji del opisov delovnih mest kot osnovnega opravila za nadaljnje delo že v zaključni fazi.

Da to delo še ni v celoti končano obstojajo objektivni razlogi kot so:

— dinamika podjetja, ki angažira prav te vrste kadra

— presistematizacija del.

Tovarna se je povečala, nastala so nova opravila, določena opravila so se razširila. To zahteva, da kader razmišlja o obstoječi porazdelitvi, ki često pripelje do sprememb. Zlasti to dejstvo opozarja na to, da gre za akcije, ki tečejo vzporedno z opisi in zaradi tega ne morejo biti nepremišljene, torej tudi ne hitre.

Ne glede na objektivne okolnosti pričakujemo, da bo v kratkem opis delovnih mest končan, da bi kolektiv lahko pristopil k kritičnim presojam kriterijev po katerih naj bi se iz vrednotila dela.

Novo osvojeni izdelki embalaže

(nadaljevanje s 4. strani)

Pokrov doze je zarobljen navznoter. Prav tako je robljena tudi dno, kar prispeva k estetskemu izgledu same škatle. Škatla dopolnjuje izbor že obstoječih vazelinok.

7. Škatla »Assugrin«

Namenjena je za pakiranje 200 kock Assugrin sladkorja. Izdelana je iz alu-pločevine. Sestavljena je iz pokrova, dna in kovinskega vložka, ki omogoča, da izpade iz škatle samo zaželjena količina kock.

Škatlica je lakirana s posebnim lakom, da pri vlečenju mazanje ni potrebno in s tem omogoča čisto proizvodnjo. Proizvodnja je izpopolnjena tako, da rabimo za vse tri sestavne dele, razen rezanja trakov, le štiri operacije.

8. Doza za olje Ø 56 in Ø 90 — PETROL

To je nova oblika tovrstne embalaže. Zgornji del je v več operacijah izvlečen in opremljen z navojem, na katerega je privit pokrovček. Zgornji del ni preluknjan in polnilec dobi dozo zaprto z zgornjim delom, dno pa zapira po polnitvi sam. Ob uporabi zgornji del prebodemo in v kolikor vsebine nismo v celoti porabili, privijemo pokrovček. Ker je pokrov cel, je originalnost proizvoda zajamčena. Dno in zgornji del sta gumirana, obod pa je prekrito lotan. Je v celoti izdelana iz elektrolitske bele pločevine. Obod je odgovarjajoče litografirano.

Izdelujemo jo na polavtomatski proizvodnji liniji.

Sindikati o pripravnikih

- Predsedstvo RS ZSS je na seji 22. III. 1968 razpravljalo
- o stališčih in nalogah sindikata pri sprejemanju pripravnikov v delovne organizacije, o organizaciji pripravniškega dela in o samoupravnem normativnem urejanju pripravništva, v smislu Temeljnega zakona o sprejemanju pripravnikov na delo ter sprejelo o teh vprašanih naslednje sklepe:

Namen zakona je razumeti kot družbeno intervencijo in enega od ukrepov gospodarske reforme, ki naj pospeši bolj racionalno in funkcionalno organizacijo, doseganje višje produktivnosti delovnih organizacij in hitrejši gospodarski in družbeni napredek nasploh. Z obveznostmi, ki jih temeljni zakon nalaga delovnim organizacijam glede sprejemanja pripravnikov posega zakon v eno od temeljnih vprašanj njihove funkcionalnosti, odpira vprašanje njihove nezadovoljive in nesodobne kadrovske strukture, ki je v pogojih sodobne, naglo se spreminjajoče in vedno bolj zahtevne tehnologije najbolj resna ovira hitrejše modernizacije proizvodnega procesa.

Temeljni zakon obvezuje delovne organizacije k stalnemu, načrtnemu in sistematičnemu spreminjanju in izboljševanju kadrovskega sestava in zasleduje s tem predvsem ekonomsko-politične cilje. Zakonita obveznost delovnih organizacij, da sprejemajo strokovno kvalificirane osebe kot pripravnike v redno delovno razmerje, da jih uvajajo v prakso in pripravljajo, da po uspešno končani pripravniški dobi teoretično in praktično usposobljeni sprejmejo delovne obveznosti na mestih, ki zahtevajo znanje in izkušnje, je družbeni impulz delovnim organizacijam, da se začnejo bolj sistematično ukvarjati s kadrovsko politiko, ne samo z vidika trenutne situacije, temveč tudi v perspektivi in z vidika tistih možnosti in zahtev ter spremenjenih pogojev, ki jih je že danes mogoče predvideti. To pa pomeni, da je obvezno sprejemanje pripravnikov v kvalitativnem in kvantitativnem pogledu predvsem odvisno od današnjih in jutrišnjih

objektivnih potreb vsake delovne organizacije.

Potrebe delovne organizacije po pripravnikih zato niso stvar dobre volje, takšne subjektivne presoje in razpoloženja v delovnih organizacijah, ki vodi računa samo o trenutni ekonomski situaciji in še zlasti ne o raznih subjektivnih momentih. Objektivno so pogojene z njenimi ekonomskimi cilji, z zahtevami njene optimalne funkcionalizacije in racionalizacije, njene dinamike in njene rastoče produktivnosti, ker se v takšni dinamiki kaže uspešno izvrševanje družbeno-ekonomske funkcije podjetij.

Iz teh razlogov zakona ne gre razlagati kot ukrepa družbene prisile, ki zasleduje predvsem socialno politične cilje, niti ne kot ukrepa, ki zasleduje vzporedno ekonomsko-politične in socialno-politične smotre, pri čemer so ekonomski smotri (izboljšanje kadrovske strukture) v interesu podjetja in njegove funkcionalizacije, socialno-politični (zaposlovanje) pa od teh neodvisni. Pomeni torej, da naj bi delovne organizacije ustanovljale pa čeprav v omenjenem obsegu »socialna« delovna mesta, da pomagajo odpravljati socialni problem, ki ga družba ne more z odpiranjem novih delovnih mest oz. z ustanavljanjem novih delovnih organizacij itd. reševati.

Delovna organizacija (podjetje) pa ni socialno-politična temveč družbeno-ekonomska organizacija in so takšne razlage za to nesprejemljive.

Brezposelnost visokokvalificiranih kadrov ni socialno-političen problem dokler bo v celotnem jugoslovanskem gospodarstvu okrog 500.000 delovnih mest neustrezno zasedenih z delavci, ki nimajo potrebne izobrazbe, medtem ko je po podatkih iz leta

1966 prijavljenih za delo samo oca 70.000 kvalificiranih oziroma visokokvalificiranih in strokovnih delavcev, ki pa zaradi konservativne zaprtosti delovnih organizacij, njihove nepripravljenosti, da izboljšajo svoj kadrovski sestav, iščejo zaposlitve. V taki situaciji obvezno sprejemanje pripravnikov seveda nima znakov socialno političnega reševanja problemov nezaposlenosti, temveč znake družbene intervencije, da se proces spreminjanja kadrovske strukture pospeši, da se razkrene konservativna zaprtost predvsem tistih delovnih organizacij, ki še ne spoznavajo, da je ustrezen kadrovski sestav pogoj racionalnejše organizacije proizvodnega procesa, potrebne dinamike njihovega razvoja in pogoj gospodarske rasti podjetja in družbe kot celote.

Ekonomsko politični ukrepi kot je obvezno sprejemanje pripravnikov pa rešujejo tudi socialno-politične probleme zaposlovanja mladih ljudi. Toda problem se lahko uspešno razrešuje kot posledica smotrne ekonomske politike delovnih organizacij, katerih sestavni del je načrtna, sistematična in perspektivna kadrovska politika.

Ureditev pripravništva v samoupravnih normativnih aktih ni predvsem pravno vprašanje. Predvsem je to vprašanje politike delovne organizacije, njenih potreb in ciljev ter koncepcij o tem, kako te cilje na najbolj uspešen način dosežati.

Tudi ni normativna ureditev pripravniškega dela enkratno opravilo, ki je končano v trenutku, ko so sprejeti ustrezni samoupravni akti, temveč je stalna naloga delovnih organizacij, ki morajo samoupravne norme o pripravništvu prilagajati dinamiki proizvodnega procesa, sodobni tehnologiji, svoji ekonomski perspektivi ipd.

V gospodarskih organizacijah, ki imajo neustrezen sestav kadrov bo potrebna še zlasti zelo intenzivna družbenopolitična akcija proti primitivni mentaliteti in konservativni zaprtosti, zaradi katere se kvalifikacijski sestav ne spreminja.

Kriteriji sprejemanja pripravnikov ne morejo biti enotni niti za celotno gospodarsko področje, niti za posamezne gospodarske panoge. Podrobnejši zakon, ki bi preciziral obveznosti v tem smislu bi oviral samoupravno pobudo delovnih organizacij in še utrjeval gledanja, da je sprejemanje pripravnikov samo enkratni, v bistvu socialni ukrep, ne pa stalna naloga delovnih organizacij in sestavni del njihove celotne politike.

Iz teh razlogov se zaenkrat tudi ne kaže potreba po republiškem zakonu, ki bi podrobneje določal kako naj delovne organizacije sprejemajo pripravnike.



POČITEK — Zima je bila lepa, pomlad pa je še lepša. Vrba, ki je ravnokar ozelenela že nudi prijetno senco vsem, ki jim to med delovnim odmorom dobro de. Na sliki iz desne na levo: Peter Strniša, Edo Robič, Anton Krišpar, Piuzi Milan in Marjan Kunej.

Izlet v Celje in ogled tovarne EMO

Zopet smo mladi v Saturnusu porabili prosto soboto za izlet v Celje in ogled tovarne »EMO«. Pozabili smo za nekaj časa na delo in skrbi ter se odpravili na pot. Zanimiva pokrajina ob cesti proti Celju nas je očarala. Hiteli smo mimo potokov, starih kmetij in mlinov, radio pa nam je igral lepe melodije, tako da nam je čas hitro mineval. Že smo se vzpeli po trojanskem klancu, prikaže se nam nova pokrajina. Spuščamo se. Dolina se kmalu začne širiti, to je Savinjska dolina — dolina hmeljarjev. Ustavili smo se v Šempetru. Tu smo si ogledali rimske izkopanine, se malo pokrepčali in nato odpeljali skozi Zalec v Celje. V eni uri smo si ogledali Celje, nato pa obiskali tovarno »EMO«.

V tovarni so nas najprej odpeljali v surovinski oddelek. V njem je skladišče pločevine, ki jo uvažajo največ iz Italije. V tem oddelku pločevino tudi režejo in predelujejo na stiskalnicah, ki so večinoma ekscentrične. Imajo tudi nekaj večjih stiskalnic, med njimi je najbolj zanimiva 900 tonska večstopenjska stiskalnica. Na njej izdelujejo največ Elkonolonce. Pločevina se odvija iz koluta in gre preko ravnalca do stiskalnice, ki najprej odreže model, nato pa po stopnjah izdelujejo izdelek.

Od tu so nas odpeljali v prostor, kjer surove izdelke lužijo. To delajo še po starem načinu z žvepleno kislino. Lužijo v treh strojih, ki delujejo avtomatično. Dva od teh sta stara že po sto let, medtem ko je tretji novejši in seveda mnogo modernejši.

Za tem smo si ogledali prostore, kjer žgo emajl. Tu so plinske peči za žganje emajla. Plin, elin, ki ga uporabljajo, proizvajajo sami. Za manjše posode, oziroma izdelke uporabljajo tunnelske peči. Tovarna EMO je po svetu znana po zelo kakovostnem in dekorativnem emajliranju, tako emajlirane posode grede najboljše v prodajo. Vzrok kakovosti je dvakratno emajliranje. Ta njihov postopek je zaščiten, pridobili pa so ga z dolgotrajno prakso. Na posode nanašajo najprej grobi emajl, ki ga v pečeh žgo. Ko pridejo izdelki iz peči, začnejo nanašati emajl še enkrat skupaj z barvo. Tovarna si za emajliranje sama pripravlja delavce v oddelku za priučitev; na ta način pridejo do kvalitetnih emajlircev.

Na koncu smo si ogledali še montažo oljnih peči. Proizvodnjo oljnih peči so začeli s priključitvijo tovarne TOBI iz Bistrice pri Mariboru. Sedaj izdelujejo dve vrsti oljnih peči, pripravljajo pa še tretjo, ki bo nekoliko večja od prejšnjih dveh, ima pa seveda tudi večje zmogljivosti. Izdelovabi nameravajo tudi nove nerjaveče pomivalne posode.

V EMO izdelujejo še radiatorje. Te delajo po posameznih profilih, jih variro v členke, členke pa skupaj v radiator. Radiatorje na koncu še obarvajo z brizganjem. Pomembni izdelki, poleg raznovrstne posode, so še kolesa za tovornjake, parni kotli, kotli za centralno kurjavo, kotli na vročo vodo, premog in olje ter kopalne kadi, ki pa jih izdelujejo v obratu, ki je v Kruševcu. V zadnjem času so začeli izdelovati tudi kadi v svetlo zel-

eni in svetlomodri barvi. Tovarna ima tudi svojo orodjarno, ki pa dosega lepe uspehe z uslugami, ki jih nudi drugim podjetjem. Organizirano imajo močno pripravo dela in pa službo vzdrževanja, ki ima zaposlenih okrog 300 ljudi. Ta služba je zelo potrebna, saj imajo v tovarni po sto let stare stroje, med njimi je velika večina ekscentričnih mehanskih stiskalnic.

Tovarna EMO je skupaj z nekaterimi tovarnami dala pobudo za ustanovitev inštituta, ki naj bi pripravljala nove proizvode za tovarne. Institut je kmalu začel dajati usluge, ki pa so bile slabe in drage. Zato je tovarna ustanovila svoj razvojni oddelek, v katerem dela 44 inženirjev. Kakor se je pokazalo je bila ta odločitev pravična. To potrjujejo tudi vedno večji uspehi podjetja.

*
* »Lenkica, daj mu nageljček, da bo tudi on vedel,
* da je danes prvi maj.....!«
*
* Tedaj je Lenkica, kakor je bilo deklici ime, vzela
* nagelj s svojih prsi in mi ga pomolila z dolgo ble-
* ščečo roko. Njene oči so pri tem globoko žarele
* in se zasadile v moje oči.....
*
* V samoti sem potem pretehtal vsako besedo, ki
* sem jo slišal na vrhu. Beseda »prvi maj« je bila
* posebno poudarjena in zato se mi je vtisnila v spom-
* in posebno močno. Saj sem tudi nagelj dobil od
* deklice za prvi maj.
*
* (Odlomek iz dela Prežihovega Voranca »1. maj«)
*

V podjetju je zaposlenih okrog 4000 ljudi, od tega je 3000 neposrednih proizvajalcev. Kvalifikacijska struktura je zelo slaba, saj je na delovnih mestih, kjer se zahteva visoka šola, zaposlenih le 54% ljudi s tako izobrazbo, na mestih z višjo šolo pa le 30%. Vendar v tovarni zatrjujejo, da se kadrovska oziroma kvalifikacijska struktura nenehno izboljšuje.

Problem, ki jih tare je zmogljivost proizvodnje. V dveh mesecih so namreč dobili dovolj naročil za celo leto. Tako seveda tovarna na eni strani dobro zasluži, na drugi strani pa izgublja kupce, ki ne pridejo z naročili na vrsto in zato kupujejo drugje, tisti pa, ki z naročili uspejo, pa čakajo tudi po 10 mesecev.

Povprečni mesečni dohodki so od 88.000.— do 90.000.— starih dinarjev. Pred petimi leti so uvedli tudi analitično oceno delovnih mest. Delavci delajo v treh izmenah. Dosedaj imajo 46-urni delavni teden, prehajajo pa na 44-urnega. Podjetje skrbi tudi za stanovanje delavcev. V ta namen imajo predvideno v skladu skupne porabe 192 milijonov dinarjev.

Konkurenti tovarne EMO so po njihovih trditvah precej močnejši, to pa sta: tovarna GORICA Zagreb in pa emajlirnica Strumica. Ob koncu pogovora nam je predsednik mladinske organizacije povedal še kratko zgodovino tovarne, njen razvoj in pa nekaj o njihovi mladini. V EMO je okrog 1500 mladinc-

ev, torej 1/3 zaposlenih. Mladina ima precej svojih predstavnikov v samoupravnih organih, največ v delavskih svetih ekonomskih enot. Imajo precej velik program dela. Počitniška zveza ima za letovanje dve weekend hišici v Makarski, podjetje pa dom v Mozirju. Tovariša, ki sta nas vodila, sta nam veliko povedala.

Tako smo se polni novih spoznanj, prisrčno poslovili in odpeljali v Laško. Tu smo

se imeli namen kopati v zdravilišču, vendar nam je zmanjkalo časa. V gostilni smo se dobro okrepčali, nato pa se čez kakšno uro odpeljali proti Ljubljani. Z izletom smo bili seveda zadovoljni, saj smo videli veliko novega.

V Ljubljano smo se pripeljali ravno takrat, ko se je kopala v rdečih žarkih zahajajočega sonca.

Ivan Frbežar

Prvo nogometno srečanje

Po programu dela našega mladinskega aktiva in po odobritvi finančnih sredstev s strani samoupravnih organov, smo kupili nogometno opremo za mladinsko moštvo.

Ko se je med mladino zvedelo za nakup, je v nas prišlo polno nogometnega duha in želje po žogi. V Mostah so najvnetejši pristaši tega športa že dalj časa pred novico igrali na dvorišču nogomet in si tako kratek polurni odmor še bolj skrajšali.

V Zalogu pa se je začela prava nogometna mrzlica. Mladina zaloškega obrata se je začela s precejšnjo mero veselja resno pripravljati na spopade našega moštva in tako so tudi tam nogometna žoga in goli dobili svoj prostor.

V soboto, 20. aprila, smo bili ob 10. uri zjutraj dogovorjeni, da se na rokometnem igrišču poleg šole Vide Pregarc, pomerimo in končno ugotovimo, čigave trditve so resnične.



Ker me je v noči s petka na soboto bolel zob, sem šele proti jutru krepkeje zaspal in tako seveda zamudil. Največje gorje pri tej smoli pa je bilo dejstvo, da sem bil zadolžen, da prinesem žogo. Tako sem ob prihodu na igrišču s 15 minutno zamudo moral preslišati marsikatero pikro na svojo netočnost.

Ob pol enajstih pa smo vendarle začeli s »predstavo leta«, kot so jo imenovali nekateri najvnetejši.

Pri dveh tretjini tekme sta bili za nas Moščane, usodni,

saj smo na brzino dobili kar šest golov, dali pa le enega.

Zaloška taktika je bila odlična, saj so uporabili hitre »contra-napade«, kjer se je posebno dobro izkazal Babnik Lojze. Priznati je treba, da so bili v tem času gospodarji terena Zaločani in da so mojstrsko uporabljali svoje znanje.

V zadnjem delu — tretjini pa sta (mnogo prepozno) prispele Reisner in Ponikvar. V našo igro sta vnesla duhovnost in napadalno moč ter kmalu prispevala k dvema zadetkoma.

Toda za nas Moščane je 1 ura prehitro potekla, da bi lahko dosegli na koncu kaj več kot rezultat 3:6, saj so se po dveh naših uspehih Zaločani taktično umaknili z igrišča.

Nihče ne dvomi, da bi še kakšnih dvajset minut igre zmago Zaločanov ogrozilo.

Tako smo morali zapreti pred zaloškimi nogometarji preveč velika usta, oni pa so jih (delno upravičeno) seveda še bolj odprli.

Povratno srečanje v Polju ali Zalogu bo verjetno v mesecu maju. Moščani upamo, seveda trdno, v rehabilitacijo, Zaločani pa v ponoven uspeh.

Sicer pa pravijo nogometarji: ŽOGA JE OKROGLA.

Omenim naj še, da smo se na prvem sestanku mladinskega nogometnega aktiva dogovorili o uporabljanju nove opreme. Zanj smo zadolžili Reisnerja, ki bo tudi skrbel, da se bo opremo redno očiščeno vračalo v mladinsko sobo. Skratka, resno smo se pogovorili o čuvanju drage (250.000 Sdim) opreme, katere nakup je omogočil naš kolektiv!

Srečko Resnik



REKREACIJA — Oba posnetka sta iz Zaloge. V tem našem obratu med delovnim odmorom takole poživljajo krvni obtok. Staro in mlado se podi za žogo — kdor pa tega ne zmore, pa navija, da je kaj. Škoda je, da ni primernejšega prostora.



Preberi in zamisli se ...

Članek v prejšnji številki Glasa Saturnusa je sprožil tako pri mladih, kot pri starejših precej diskotiranja — razmišljanja. Dva ali tri dni po izidu časopisa se je oglasila pri nas neka delavka, ki ima probleme s svojim doraščajočim sinom. Vsako leto ima svoje muhe, a sedaj ko pravijo, da je v puberteti, je najhujše. Sama živita in samo zanj dela. Nikoli ga ne uči nič slabega, a vedno sliši pripombe o njem. Obupala je že nad njegovo prihodnostjo.

Nikoli ni slišala še nič o puberteti. Kaj je pravzaprav to? Kakšno knjigo bi prebrala, da bi kaj več vedela o vzgoji in težavah, ki nastajajo pri dozorevanju človeka?

Podobne težave imajo tudi druge matere in očetje, nadejajo pa tudi sodelavci, če imajo priliko sodelovati z dozorevajočim človekom. Ako bi za te težave vedeli, bi mnogokrat morda res prečeli kak nesporazum in si prikrajšali neprijeten doživljaj. Vsled tega smo sklenili, da bomo od prihodnje številke naprej v zgoščeni obliki začeli posredovati serijo člankov v kateri bomo sistematično začeli obdelovati vse razvojne faze človeka. Potrudili se bomo, da bodo bralci dobili zaključno celoto o telesnem in duševnem dozorevanju mladoletnika, vzporedno s tem pa vpliv vzgoje in okolja v katerem mladoletnik živi. Za ilustracijo kaj vse moramo upoštevati kadar obravnavamo problematiko mladostnika, vam bomo v današnjem sestavku posredovali anamnezo (življenjsko zgodovino) nekega mladostnika. Sami boste skušali ugotoviti kdaj so se že kazali znaki neprilagojenega vedenja, ki čedalje bolj motijo njegovo deovno okolico. Komu bi jih pripisovali: dednosti, vzgoji, okolju?

Odlomite se, če pa utegneta nam tudi ustno ali pisмено sporočiti. Veseli bomo vsakega odgovora ali vprašanja. Nikar pa ne iščite po kolektivni kdo je ta, ker navsezadnje ni prav nič važno. Ime in priimek ni nikoli važen. Važen je problem. Pomagati tako in tako moramo vsakomur in ne samo recimo Stefanu Klančniku.

Prosimo, da izključujete vsako podobnost in vidite le problem. To opozorilo pa vsled tega, ker se je dogovorjeni namen naše rubrike začel se razvijati v nasprotno smer — iskanje posameznikov.

Pa preidimo k življenjski zgodovini »Stefana Klančnika«.

Rodil se je kot sedmi otrok v družini malega kmeta. Od zadnjega poroda do njegovega je potekalo devet let. Starši so bili že starejši, a kljub temu so se Stefana veselili. Istočasno je pričakovala otroka tudi Stefanova sestra. Bila sta le slaba dva meseca narazen. Tako so v družini pričakovali kar dvojni dogodek. Sestra je bila brata še toliko bolj vesela, ker bo imel njen sin družbo, mati pa bo skrbela za oba,

ker je hodila ona v službo. Tako je tudi bilo. Stefan je bil po pripovedovanju matere miren fant, skoraj brez znakov življenja. Ko ga je nahranila in previla, je zadovoljno zaspal. Njegov sovrstnik pa je bil popolnoma drugačen. Večkrat je jokal, želel se pestvovati, skratka vesel je bil vsakega ukvarjanja z njim.

Razvijala sta se po pripovedovanju staršev normalno, kar se tiče hoje, govorjenja itd. Tako kot vseh sedem pred njima.

Neka razlika pa je kljub temu obstojala med njima. Stefan je ostal tih in miren še naprej, medtem ko je bil njegov sovrstnik veliko bolj živahen.

Stefan je vedno kaj pozabil, tudi na šolske dolžnosti. Vedno so ga priganjali k nalogam. Na cesti je bil vedno tepen, ker se med sovrstniki ni znal braniti. Tudi doma se ni nikoli upiral ali negotoval. Staršev se je bal, zlasti očetova beseda je veliko zalegla. Za vsako še tako nepomembno stvar je bil tepen, ker so ga hoteli dobro vzgojiti. Recimo: ker je polil pri jedi juho, popopal v šoli obleko, napačno zračunal račun itd.

Ko se je starejša sestra odselila od doma in vzela s seboj tudi njegovega sovrstnika se je Stefan močno spremenil.

Začel je pozneje prihajati iz šole, zbral si je družbo fantov, ki so imeli dovolj svobode. Hotel je postati tudi on »močan in spoštovan«. Drznil si je vse, kar so mu naročili oziroma, kar se drugi niso upali. Mučil je živali, pobijal šipe, pretepal in pljuval starejše itd.

Otroci so ga nagovarjali k vedno večjim dejanjem, katera pa je v glavnem naredil vedno sam.

Za njegova dejanja so starši zvedeli razmeroma pozno, zato ni bil za take prekrške sproti kaznovan. Doma je bil miren in pokoren, po izjavi staršev priden otrok. Ljudje staršem niso upali povedati njegovih vragolij, ker so se jim smilili z ozirom na njihovo starost.

Ko je bilo le prehujo, jim je nekdo povedal. Niso verjeli, da je drugje tako drugačen kot doma, zato so ga sprva pred vaščani zagovarjali.

Čas mu je prinesel tako željeni občutek moči in spoštovanja, katerega kot otrok v domačih razmerah ob bolj prikupnem sestrim sinu ni bil deležen. Hotel je nadomestiti vse z največjo hitrostjo.

Razmere doma so postale neznesne. Oče ga je začel nečloveško pretepati za vse prestopke nazaj. Omejevali so ga v hrani, dobil je jesti le, če se ga je usmilila mati, tako naskrivaj, da oče ni videl. Oče je bil mnenja, da mu bo s pretepanjem izbil iz glave vse norčije. Mati mu ni ugovarjala, ker je imela že od nekdanj podrejenosti vlogi v hiši. Kadar si ji je zamislil, mu je skrivaj dala tudi kak dinar.

V šoli je postal »zaznamovan«. Karkoli je kdo naredil, so brez preverjanja vedeli, da je to on. Postalo mu je dovolj vsega in pobegnil je od doma.

Potepal se je okrog in iskal podobne družbe, dokler ga

niso odkrili miličniki in pripeljali domov. Tako se je zgodilo večkrat. Vsaka vrnitev domov pa je postajala hujše srečanje z očetom. Pri zadnji ga je tako udaril s polenom po glavi, da je obležal nezavesten. Po zdravnikovi pomoči se je čez teden dni dvignil iz bolniške postelje in ponoči spet ušel od doma.

Prišel je v neko mesto, zaposlil se je pri nekem obrtniku in nekaj časa pridno delal. Domači so zvedeli za njega in mu začeli pisariti opozorilna pisma, v katerih so kot vedno postavljali za vzgled sestrinega sina. Pisali so tudi mojstru, naj ga le drži. Mojster je povedal takoj Stefanu, da bosta sedaj

drugače orala, čeprav je bil, dokler ni poznal Stefanovih prestopkov zadovoljen z njim. Ponovile so se scene, katerih je bil vajen doma. Pobegnil je od mojstra, dobil slabo družbo in pristal v vzgojnem zavodu.

Tam se je izučil nekega poklica in se zaposlil. Ustvaril si je družino. Na delovnem mestu je priden delavec in dober tovariš, čeprav je včasih malo čudaški. Ne prenese pogovorov o družinskih razmerah. Sotovaršem je vedel, da staršev nima več, da je sirota. Živita še oba, čeprav jih že devet let ni videl, ne slišal zanje. Starši pa so mu želeli dobro, dali so mu vse kar je bilo v njihovi moči, kako da ni bil zadovoljen z njim?

Kaj moramo vedeti o vodenju sestanka

V zadnjem sestavku smo govorili o vzpostavljanju interesa pri udeležencih sestanka. Našteli smo nekaj faktorjev, ki dvigajo interes za sodelovanje in neka, ki zavirajo normalni potek sestanka. Danes si bomo ogledali kakšen vpliv ima vodja sestanka na udeležence in v kakšni meri je uspeh sestanka odvisen od njegovih sposobnosti in znanja.

Človek, ki sestanek vodi mora dobro poznati sebe kot govornika in strokovnjaka v problemu, katerega želi na sestanku obravnavati. Trema pri javnem nastopanju je že dalj časa poznana. Spremlja običajno tudi zelo večšega govornika na začetku nastopanja, medtem ko pozneje izgine. Nekateri so prav vsled treme temeljiteje pripravljajo na problematiko sestanka, kajti znano je, da pod vplivom treme človeku marsikdaj odpove mišljenje, še toliko prej se zmede, če problem katerega premalo in prepovršno pozna.

Najboljši recept za premagovanje začetne treme je temeljita priprava in sistematično podajanje snovi. Jezik mora biti preprost, brez tujk, ker jih ljudje odklanjajo. Beseda, ki je ne razumemo, moti našo koncentracijo in med premišljevanjem kaj naj bi tujka pomenila, velikokrat zgubimo nit z vodjo sestanka. Skratka tujke onemogočajo aktivno sodelovanje, zbuja občutek manjvrednosti pri udeležencih vsled česar postanejo nejevoljni in nezainteresirani za problematiko sestanka.

Vodja sestanka mora paziti torej na dvoje: na vsebino, ki jo podaja in lepoto jezika — izražanje. Oboje je za končni efekt, ki ga želi doseči zelo važno. Vsebinsko pripravo si običajno vsak vodja sestanka izdelava na list papirja v obliki neklih opornih točk, kako pa razvija misli, je odvisno od njegovega besednega zaklada in sposobnosti govorjenja. Kolikokrat smo bili na sestanku že slabe volje, ker je bil vodja sestanka premalo pripravljen na prosto govorjenje in si je pomagal z vezniki kot so n. pr.: m, m... kaj vem, kako bi rekel itd. Včasih se koncentracija pozornosti prisotnih osredotoči samo na štetje takih »veznikov«, medtem ko jim vsebina ostane nepoznana.

Vodja sestanka mora biti pripravljen na to, da ga udeleženci ocenjujejo tudi potem vidiku, zato ga ne sme zmešati, če opazi, da jih zabava s tem, da ponavlja besede, misli — katere si običajno veliko ljudi skrbno zapisuje na listek.

Včasih pa se trema človeka kaže tudi v njegovih gestah. Opazili smo že, da si n. pr. nekateri govorniki segajo v lase, prijemajo uho, vrtijo gumb ali svinčnik itd. Vse to brez dvoma moti koncentracijo udeležencev, zato je nujno, da si vodja izdelava temeljito pripravo, v kateri mora upoštevati princip:

- ekonomičnosti
 - demokratičnosti
 - kvalitete dela
- Kaj razumemo pod pojmom ekonomičnost?**

Gre predvsem za ekonomijo časa. Dejali smo že, da je najpriporočljiveje, da sestanek ne traja dalj kot dve uri. Seveda pa dosežemo to le v primeru, da je material za sestanek posredovan udeležencem najmanj tri dni pred sestankom. Tako si ga lahko vsakdo v miru prebere, prediskutira snov s sodelavci in si pripravi vprašanja za diskusijo.

Material mora biti pisan v razumljivem jeziku, nepreobsežno, a vendar dovolj razumljivo. Tudi tu naj velja pravilo: ne rabimo tujk! Pravtako niso v materialih priporočljive številke, recimo nekaki zaključni računi, ker si jih preprost človek ne zna razložiti.

Na sestanku materiala ne beremo ponovno, temveč začnemo lahko že po uvodnem nagovoru z diskusijo, ker izhajamo iz predpostavke, da je material prebral vsak udeleženec že doma. To je tudi namen pošiljanja materiala pred sestankom.

Kot bomo pozneje videli ima sestanek več delovnih faz, zato moramo princip ekonomičnosti upoštevati tudi pri razporedu časa za posamezne faze.

Princip demokratičnosti daje možnost vsem udeležencem, da se udeležujejo v diskusiji in svobodno izražajo svoja mnenja in poglede na obravnavano problematiko.

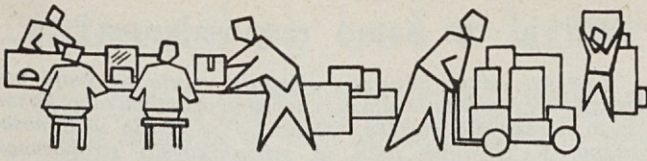
Upoštevati pa moramo, da v dejanju predlogov in mnenj sodelujejo ljudje z različno stopnjo razglednosti, zato je naloga vodje sestanka, da to upošteva in nobenega udeleženca ne zapostavlja ali celo zasmehuje, če je njegov predlog recimo slabši. Prav tako mora takoj prekiniti diskusijo, če se posluži takega načina sodelovanja katerikoli od udeležencev.

In kdaj je zadoščeno principu kvalitete dela?

Brez dvoma takrat, ko je material skrbno pripravljen in pravočasno razposlan. Prav tako tudi vabila, ki so prvi posrednik med tistim, ki sestanek sklicuje in tistim, ki je na sestanku vabljen. Vabila morajo biti napisana tako, da bo vsak že po prebranem vabilu vedel kaj lahko pridobi, če se udeleži sestanka.

Na kvaliteto dela vpliva tudi izbira prostora, ki odgovarja dobremu počutju človeka v času trajanja sestanka. Vse pripomočke, ki jih potrebujemo pri podajanju snovi, moramo nujno pripraviti pravočasno pred sestankom (n. pr. magnetofon, tablo, slike, grafikone itd.). Iskanje teh predmetov tik pred sestankom povzroča nejevoljo pri udeležencih, kar občutimo pozneje v zmanjšanem občutku za sodelovanje. Kvaliteta dela je odvisna tudi od časa, katerega izberemo za sestanek. Sestanek med delovnim časom, ni priporočljiv iz večih razlogov, ki so nam več ali manj poznani. Prav tako ni priporočljiv tik pred koncem delovnega dne, ko so ljudje že utrujeni in obremenjeni z različnimi skrbmi. Ako se tega ne moremo izogniti je nujno, da je sestanek dobro pripravljen in da so posredovane le informacije, sicer bodo ljudje na takem sestanku mislili na vse kaj drugega.

(nadaljevanje prihodnjič)



Po naših obratih

DE - EMBALAŽA

— Plan za mesec marec smo izvršili 100 %.

— Planske obveze ni v celoti izvršil samo oddelek vazelink in norma doz. Glavni izpad smo imeli pri norma dozah za tovarno »ILIRIJA« zaradi uvajanja kvalitetnejšega kovičenja odpiralcev.

— Plan za mesec april smo na seji DS DE sprejeli v višini 411.909.000 S din.

— Naročil je dovolj za vse oddelke razen za oddelek »Samostojni pokrovi« jih primanjkuje. Zato bomo morali odvečne delavce tega oddelka premestiti v druge oddelke.

— Po oddelkih smo imeli sestanke z vsemi zaposlenimi, kjer se je obravnavala problematika sporočanja predpostavljenim v slučaju nezgode na delovnem mestu, predčasnim zapuščenju delovnega mesta, kvaliteti in kvantiteti izdelkov, o standardih časih in težavah v spodnjem oddelku s transportnimi delavci.

— Drugi sestanek pa se je vršil skupaj za celo DE, kjer smo predlagali kandidate za volitve v DSP in delavski svet DE.

— Komisiji za kaznovanje so bili dani v obravnavo sledeči: tov. Lapajne Ivan, tov. Soško Zinka in tovariš Mozetič Bojana.

DE - VZDRŽEVANJE

— Na seji DS DE je bil po daljši debati sprejet sklep, da se v bodoče planira po kvartalnih ne pa mesečno. Vzrok temu je, da večji del generalnih popravil časovno traja več kot en mesec. Drug vzrok je v tem, da proizvodnja ne daje stroje v generalno popravilo po mesečnih planih, ker imajo tehtne zadržke zaradi tehnologije. Sklep DS DE je utemeljen zaradi nanizanih problemov, katere bo kvartalni plan bolje zajel in realiziral.

— V prvi tretjini II, kvartala je naša DE opravila sledeča generalna popravila:

1. Generalno popravilo stiskalnice WMW za DE embalaže
2. Generalno popravilo avtomatske stiskalnice FME za DE Zalog
3. Generalno popravilo zapiralnega stroja »Lanico« za DE embalaže
4. Generalno popravilo zapiralnega stroja »Lovati« za DE embalaže
5. Predelava zapiralnega stroja »Kargeshammer« za Sejem
6. Generalno popravilo stroja za žlebljenje obodov za DE embalaže

— DS DE vzdrževanje je na svoji seji dne 5. 4. 1968 proučil proste sobote in ugotovil, da v teh dneh proizvodne enote delno obratujejo in sklenil, da uvede s 1. 5. 1968 dežurno službo. Namen te službe je, da proizvodnja v primeru okvare ne pride do zastojev.

Dežurna ekipa, katere točen sestav se bo določil z ozirom na same potrebe v proizvodnji. Prosti dnevi dežurne ekipe se prenesejo na prvi ponedeljek ali torek. Z uvedbo dežurne službe se izognemo tudi prekomernih nadur.

DE - OTP

— Proizvodnja v marcu je potekala po predvidenem planu in smo ga kljub širokemu asortimentu presegli za 25 %. Tako visok preseg, je posledica tega, kar smo v februarju veliko izdelkov pripravljali, nismo jih pa mogli vsled manjkajočih materialov dokončati.

— Tromesečni plan OTP je bil dosežen s 13 % presega.

— Za doseg operativnega plana smo v mesecu marcu potrebovali kljub povečanemu številu delavcev še 417 nad-

ur. Izvršene so bile predvsem v štancariji in deloma v montaži.

— Od celotne proizvodnje mesečnega plana smo imeli skupaj 1,1 % izmeta in to od tekoče proizvodnje 0,95 % in reklamacij preko servisa 0,15 %. Ugotavljamo, da se izmet veča. Da bi se ugotovilo vzroke je vodstveni kader že imel razprave, da bi lahko pravočasno ukrepali.

— V marcu je bil usposobljen avtomat za brušenje in poliranje, ki je montiran v brusilnici. V kratkem bo začel z obratovanjem. Vsekakor pa bo potrebno prirediti za ta stroj čim več priprav za različne izdelke.

— 27. aprila se bodo vršile volitve v organe upravljanja podjetja. Temu smo v letošnjem letu posvetili več pozornosti, tako z upravne kot s strani družbeno-političnih organizacij. V DSP bomo z nadomestnimi volitvami izvolili 5 članov, v DS DE pa 7 članov naše delovne enote.

— Proizvodnja hobot je potekala normalno in so naročene količine dobavljene naročnikom. Ker so naročila hobot precej kontinuirana, smo sezonsko povečali število delavcev v štancariji za 6 delavk, da bi tako omogočili delo izmenah.

DE - ZALOG

— Proizvodnja konz. doz je v tem času potekala pretežno v dveh izmenah, le oddelek za proizvodnjo konz. pokrovov in linija za proizvodnjo oval konz. doz v treh izmenah.

— Plan proizvodnje za mesec marec je bil izpolnjen 82 %. Tromesečni plan proizvodnje pa 94,4 %.

— Mesečni plan proizvodnje ni bil izpolnjen zaradi tehničnih vzrokov v proizvodnji, delno zaradi manjših naročil kot smo s planom predvidevali.

— Pričakujemo ugodnejših naročil t. j. naročil v večjih serijah in asortimentu vse proizvodne linije, zaradi začetka sezone proizvodnje konz. doz za sadjarsko — zelenjavno industrijo.

— Na redni seji DS DE sta bila obravnavana poslovnik in osnutek politike kadrovskega oddelka. Poudarjeno je bilo, da je za strokovne kadre, ki jih zaposlimo na novo, obvezno uvesti stažiranje. Posebno za obrat Zalog zaradi specifične proizvodnje, ki zahteva določeno prekvalifikacijo in specializacijo.

— Na sestanku predelavcev in obratovodij je bila obravnavana higiensko tehnična zaščita, naloge in problemi. Glede na obstoječe predpise v zvezi s tem in interno organizacijo te službe, je bila izvršena zadolžitev za odpravo pomanjkljivosti, odgovornost in nadzor.

— Nova proizvodna hala narejena. Vsa dela so bila opravljena do rokov. Trenutno tečejo še dela na pleskanju, instaliranju plinske instalacije in gradnje plinske postaje.

DE — RAZVOJ IN DELAVNICE

— Plan delovne enote Razvoja in delavnic je bil za mesec marec postavljen v višini 2871 ur. Izgotoviti je bilo potrebno 35 orodij — vsa za novi žaromet AY-541 za vozilo Citroen.

Opravljenih je bilo 3000 ur

od tega 728 ur za režijo obratov.

— Tokrat je bil plan naše delovne enote dosežen 100 %. Za ta uspeh ima precejšnjo zaslugo konstrukcijski oddelek, saj so bili načrti orodij izdelani vsaj 20 % bolje kot dosedanji.

Načrte za žaromet AY-541 smo sicer prejeli od firme CIBIE, vendar smo morali vse predelati in prirediti za naše stroje. Želja je, da bi konstrukcija v bodoče izdajala tako kvalitetne načrte, kakršni so bili ti.

Polna angažiranost je bila tudi v orodjarnah.

— Za mesec april je predvideno 2218 ur oziroma 53 orodij za sledeče izdelke:

— doza PETROL

— oval doza 147 × 103

— konzervni lonček Ø 73

— stikalo za vzvratno vožnjo

— Sapo pokrovov

— DSDE razvoja in delavnic je na zadnjih dveh sejah razpravljal o nečistoči v tovarni. Od članov delovne enote prihajajo pripombe, da so stranišča nepomita, pa tudi ostali prostori so slabo očiščeni. DSDE predlaga, naj se čistoča tovarniških prostorov preko odgovornih za to uredi dokončno.

Privatno - družbena lastnina

Kraj: »SATURNUS« — prava dela za avtoelektriko
Čas dogajanja: najnovejši — po reformi

Osebe: jaz in on

Kratka vsebina: Risalnih desk imamo raznih oblik in nahajajo se na raznih delovnih mestih, po navadi tam, kjer se uporabljajo za risanje. Poznamo službene in privatne, pač odvisno, kje se uporabljajo (pardon, ne kdo jo je kupil!). Po navadi se službene uporabljajo v službi, privatne pa doma. No, v naši zgodbi se službena deska uporablja doma, za kar še točne definicije ne poznamo, mogoče bi se reklo — posoditi.

Jaz: »Oprostite, bi lahko dobil risalno desko, za katero je zmenjeno, da jo gleda na to, da jo vi ne rabite, odstopite nam. Mislim, da je stvar urejena, samo prepis se naredi za zadolžitev. (Za službeno desko je potrebna zadolžitev, za privatno pa denar).

On: »Ja... ta deska je dolgo stala-tu in nobeden ni prišel ponjo, zato sem jo nesel domov.«

Jaz: »Kdaj mislite, da bi jo lahko dobil, ker jo sedaj rabim?«

On: »Mogoče čez kakšnih štirinajst dni.«

Jaz: »Hvala, na svidenje.«

Kaj bi bilo, če bi delavka za strojem osvojila to logiko, pa bi v slučaju, da stroj stoji, naredila isto.

Aplavz !!!

Vito Poljanec

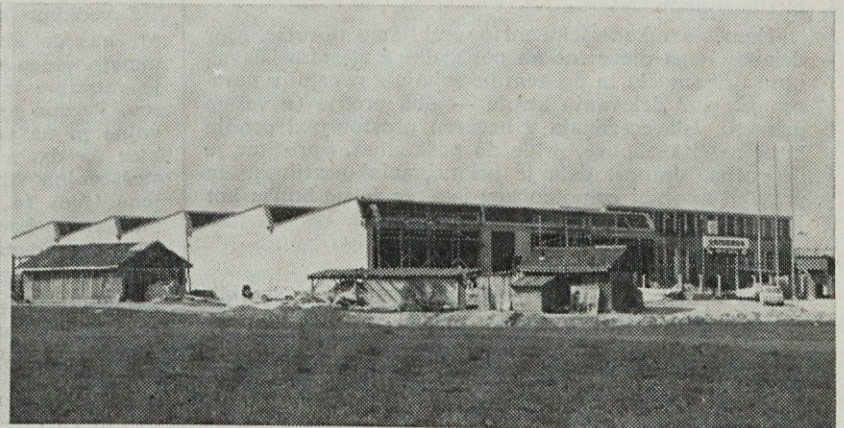
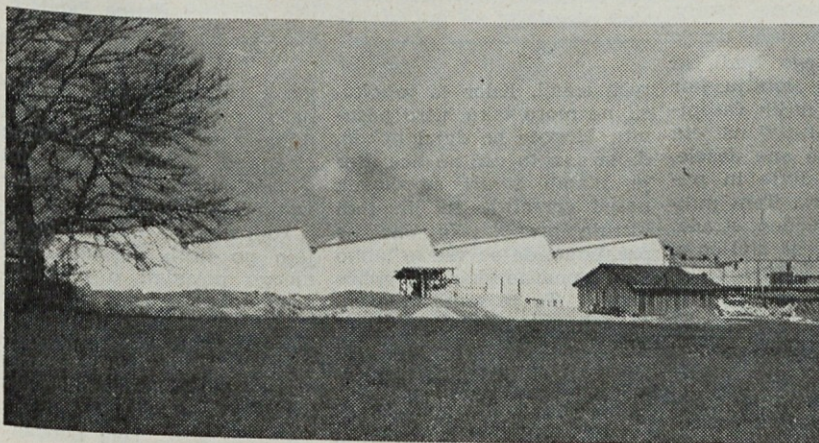
ALI ŽE VES...

... da je bilo zaradi poškodb pri delu v letu 1967 izgubljenih 1907 delovnih dni — kar pomeni celotna odsotnost 7 delavcev.

... da je bilo zaradi bolezni izgubljenih 25.449 delovnih dni, kar pomeni celotna odsotnost 100 delavcev.

Skupaj torej v letu 1967 ni delalo 107 delavcev.

NOV OBRAT V ZALOGU — V Zalogu so novi prostori dokončani, sedaj že čakajo strojev in delavcev, da bodo na videz velik, prostran in pust prostor napolnili z živahnim delovnim vzdušjem.



Kaj se bo spremenilo v delu sind. podružnic Ali je res samo rasposajenost?

Kakšen je položaj sindikalne podružnice v delovni organizaciji? Cigave interese zastopa? Kakšen položaj ima sindikat v pogojih samoupravljanja? V kakšni meri je sindikalna podružnica sestavljena iz delavcev, da zastopajo interese delovnega razreda. In končno, kako naj bi v bodoče organizirali podružnico?

Vse to so vprašanja, ki se te dni slišijo na javnih razpravah posvečenih razvoju sindikata. Pričakujejo, da bo odgovor na mnoga od njih dal kongres Zveze sindikatov, ki bo junija v Beogradu.

Čeprav so v dosedanji diskusiji našli dovolj različnih gledišč, med njimi tudi take, da sindikalna podružnica izgublja svoj namen, pozornost priteguje predvsem nova zahteva. Dober del delavcev misli, da bi moral sindikat samostojneje programirati svoje lastne cilje in akcije. Toda to v nobenem primeru ne bi pomenilo odvajanja od integralnega združevanja v kolektivu. Delavci mislijo, da mora imeti sindikat, če želi postati bolj borben, odgovarjajoč napreden položaj — naj se govori o razvojnem

usmerjanju podjetja ali o napredku organizacije dela, reševanju stanovanjskih problemov, otroškem varstvu, izobraževanju itd. Med tem pa sindikat pogosto ne sodeluje ali pa zgreši prav takrat, kadar se odloča o važnih stvareh kolektiva. Da pa bi ukrepala v pravem trenutku, mora sindikalna podružnica biti o vsem pravočasno in podrobno obveščena, kar pa je v dosedanji praksi redkost.

Prav tako pa tudi način samega organiziranja sindikalnih podružnic ni formalno vprašanje. Pogosto niso upoštevane niti razmere niti členovitost zgradbe delovne organizacije. Prav zaradi tega je veliko razprav, ali naj se obdrži sedanjo organizacijsko strukturo podružnic

na primer — s tovarniškim izvršnim odborom in vrsto sindikalnih pododborov.

Nastalo pa je še drugo vprašanje; ali ni mogoče v sedanjih pogojih bolj sprejemljivo, da se za celo podjetje ustanovi ena sama podružnica. Zagovorniki tega predloga poudarjajo, da bi se tako laže utrjevali skupni odnosi in izrazila edinstvena aktivnost celotnega članstva. Pri tem poudarjajo, da bi moral sindikat temeljiti na delegatskem ali kakem drugem načelu. Z drugimi besedami: ustvarilo bi se demokratsko telo vseh članov (v obliki konference ali skupščine), ali samo skupine članov, odnosno delegatov posameznih podružnic.

Pozornost priteguje tudi problem majhnih kolektivov, v katerih izgublja podružnice svoj namen. V takem primeru naj bi bilo mogoče, da se dve ali več sorodnih organizacij združi v eno samo podružnico.

(Pres servis)

Vseskozi odkar Saturnus obratuje vzgaja za svoje potrebe kadre. Seveda je bila vzgoja vedno prirejena tako, kakor so jo narekovale potrebe. Učenci so se včasih učili posamezno. V povojnih letih je primanjkovalo strokovnega kadra in so zaradi tega v Saturnusu ustanovili vajeniško delavnico. Od takrat naprej se pri nas vsako leto vzgaja večje število učencev.

Namen imam v nekaj vrsticah opisati delo z učenci, njihovo disciplino in delovno okolje.

Vrsto let se ukvarjamo z učenci, vsako leto spoznam nove. Ko se do dobra spoznam z njimi, gredo zopet v šolo. V času praktičnega pouka pri nas v delavnici učenci opravljajo praktične vaje ki so predpisane od Zavoda za strokovno izobraževanje. Vaje so povzete iz osnovnega programa za poklice v kovinski industriji. Nekaj praktičnih vaj sem pripravil tudi sam. Med izdelavo tega osnovnega programa učenci izdelujejo nemalokrat razne priprave (bobni za naparevanje parabol) in pomagajo pomočnikom. Vse svoje delo pa vpisujejo v delavniške dnevnik, v katere morajo narisati odgovarjajoče risbe.

Vse to delo nekako gre, kadar so učenci vestni in poslušni; posebno še takrat, kadar ni med učenci nikogar, ki bi bil »razposajen in neresen«. Takih si ne želimo, ne jaz, ne moji sodelavci, ki smo vključeni v njihovo vzgojo. Skoraj vsako leto je kakšen učenec, ki dela težave. Ne jezimo se nad učenci, ki so samo razposajeni in neresni, ker pričakujemo, da bodo prej ali slej le uvideli in postali resnejši. Skrbi nas bolj za učence, ki ne kažejo volje do dela, so pa predrzni, neubogljivi, skratka nevestni. Ne gre mi za to, kakšen je učenec, gre za to, kako on vpliva na svoje sotovariše. Nimamo dobrih vzgojnih metod, vsaj ne takih, ki bi bile učinkovite, kadar nam dela težave razposajen in neresen mlad človek.

Bral sem zadnjo številko »Glas Saturnusa« in v članku »Preberi in zamisli se« zasledil odstavek, ki se je začel: »Bil je razposajen in neresen na delovnem mestu«. Da, bil je neresen in razposajen tudi, pa še več kot to, bil je brez volje do dela in predrzen po vrhu. V delavnici smo večinoma odrasli ljudje in smatram, da so vsi ti ljudje dovolj razsodni, da vedo kaj je prav in kaj ni. Vsakdo od teh ljudi bi lahko kaj pripomnil k disciplini in odnosu do dela našega razposajenca. (Imam učence, ki opravljajo svoje delo z voljo in tako vestno, da sploh ne vem, da so v delavnici.)

Naš razposajenec je bil toliko neresen, da so ga opominjali sami sotovariši — učenci, pa kaj ko... In končno ni šlo za razposajenost nedelavnost ali kaj podobnega. Slo je za tovariša, ki je izgubil živce in kako je reagiral, ko mu je iz rok razposajenca letela mimo glave risalna igla. Tovariš iz izgubljenimi živci je vedel, da za našega razposajenca niso dovolj učinkovite metode, ki smo jih do tedaj uporabljali. Poslužil se je stare obrabljene, zavržene metode, mislil je, morda bo pa po tej metodi le koristilo. Bili smo zelo presenečeni, ko smo pozneje opazili, da naš razposajenec ne meče več risalnih igel po delavnici. Sedaj je naš razposajenec v šoli, nam v delavnici pa se še sanjalo ni, da bomo po takem času zopet razpravljali o njem, ki je ostal pri vseh sodelavcih v zelo slabem spominu.

Tudi jaz bi obsojal slabe vzgojne metode, če bi ne bil prepričan, da je to osamljen primer, ki pa je bil storjen iz posebnega razloga. Zato smo v delavnici mnenja, da do podobnega nesporazuma ne bi prišlo, če bi naš razposajenec gledal na red in disciplino v delavnici, ki je lahko za vzgled vsemu kolektivu.

Clankar navaja, da je bil nekdo iz tiskarne zaradi podobnega primera odpuščen. Jaz in vsi v delavnici se strinjamo s takimi postopki, vendar imamo v mislih tudi obnašanje in predrnost razposajenca, ki je zelo samozavestno odklanjal delo. Mar ni naš razposajenec že zdavnaj napravil dovolj napak, za katere bi bili mi delavci potemtakem odpušteni. Zavedati se moramo, da smo mu omogočili, da se nadalje lahko uči poklica in s tem prevzeli vso odgovornost za njegovo razposajenost in neresnost. Mislim, da delamo krivico vsem učencem, ki so resni, poslušni in marljivi, ko branimo učenca, ki si tega ni zaslužil. Meni in sodelavcem v delavnici je vzgoja mladine jasna, zdi se nam, da se vsi skupaj premalo zavzemamo, da bi vodili mladino, konkretno naše učence v idealnih mejah vzgoje.

Brane PaHOR

rešil smrti. Kdor je to okusil ne more tako hitro pozabiti. Mogoče bo dejal nekdo, da se nas to več ne tiče. Res je, slabih stvari se človek nerad spominja in jih tudi hitreje pozabi. Na eno ne pozabimo, da se vse to lahko zopet povrne, kar pa nihče ne želi. To je samo bojazen. In takrat nam bo žal najmanjšega koščka kruha, ki smo ga nepremišljeno zavrgli.

Druga stvar pa je, da imamo v podjetju vedno tuje

goste. Mnogi grede tudi v našo restavracijo ali vsaj mimo naših miz, ki so polne ostankov. Kakšen vtis oni odnesejo o presitih Jugoslavanih — ne vem?

Tudi naši tovariši, ki potujejo po tujih deželah vedo mnogo povedati o prehrani drugod in sleherni, ki se vrne pravi: »povsod je lepo, a doma je najlepše.« Zavedajmo se tega. Kar imamo bolj spoštujemo in pravičnejše cenimo.

Toni Lenčka

Restavracija in abonenti

V tovarni SATURNUS je bila restavracija že med vojno. Menjali so se mnogi upravni organi in kuharice, kakor tudi način prehrane. Z vsakim letom se je stanje restavracije izboljšalo, tako da imamo danes lepe, urejene prostore, ki so topli in higienični.

Predvsem je kuhinja moderno urejena in opremljena z različnimi tehničnimi pripomočki. Vse to omogoča, da so

jedi pripravljene okusno. Vsi pa dobro vemo, da dobra hrana vsakomur ugaja in da se je nihče ne brani.

Če pogledamo naš jedilni list vidimo, da je res precej enoličen. Teden je enak tednu. Mi pa bi radi jedli vsak dan nekaj drugega. To pa je delno res nemogoče za tako veliko količino in toliko abonentov. Ne moremo reči, da hrana ni sveža, da je kruh star ali kaj podobnega. To

lahko vsak vidi tudi če ni kuhar ali kuharica. Vsem pa tudi ni mogoče ustreči. Različni ljudje in različni okusi. Da pa ne govorimo o takih, ki so mogoče že vsega presiti. To je razvidno po mizah in ostankih na njih. Kaj se vidi, boste vprašali? Imamo recimo za malico rižoto s piščancem, ali polento in golaž. Na krožnikih pogosto ostane hrana povsem nedotaknjena, za nameček pa je na njej še kos kruha. Vsake-mu pripada kruh, kdor plača malico, vendar naj ga raje odnese s seboj. Če pa že prej ve, da mu malica zadošča brez kruha, naj ga pusti v košarici.

Prav je, da skrbimo tudi za živali, ki pojedjo naše ostanke. Toda to mi delamo že preveč množično. Mar se ne zavedaš, tovariš, da je to tvoj denar, ki ga težko zaslužiš. Mnogokrat govorimo, da so zaslužki premajhni, da ne zadoščajo niti za prehrano. Iz vsega tega pa je razvidno, da to ni res in sami sebi mečemo pesek v oči. Pri vsem tem pa pozabljamo, da denar, ki ga prispeva podjetje za malico, gre prav tako iz našega zaslužka in od našega dela. Vsak košček, ki ga vržeš proč, si plačal ti s svojim delom in tvojim zaslužkom.

Zavedajmo se tudi, da je pri nas še mnogo ljudi, ki nimajo vsega v izobilju, kar je razvidno iz naših časopisov. Zrismo se nazaj na leta vojne in na vse one dežele, kjer še danes divja in puštoši vojna vihra. Tam milijone ljudi še vedno strada, milijoni se bore za življenje, eni z orožjem, drugi z lakoto.

Spomnimo se naših ljudi v nemških taboriščih, ko so množično umirali za lakoto. Marsikateremu je en tak košček kruha podaljšal življenje za en dan ali ga je celo

MOGOČE BI BILO DOBRO POSNEMATI FRANCOSKE INDUSTRIALCE

Zadnjič sem si ogledal v Ljubljani film »Na krivi poti«. V tem filmu nam kamera pokaže delavko, ki dela pri veliki preši in neki tovarni. Opazil sem, da ima na rokah drobne jermenčke. Vsakič, ko je preša stisnila izdelek, so jermenčki potegnili delavki roke nazaj, stran od preše. Povezani so bili namreč z delovanjem preše.

Najbrž ne bi bilo slabo, če bi tudi v naši tovarni uvedli nekaj takega. Prav gotovo bi bilo manj nesreč.

To je lep primer, kako se delavka povsem sigurno zavaruje. Problem je le najti človeka v naši tovarni, ki bi se zavzemal za nekaj takega, čeprav je povsem preprosto.

Frbežar Ivan

POJASNILO

Način tehnične zaščite ekscentrične stiskalnice, ki jo omenjate, je že dalj časa poznan, sama izvedba pa je za nas neprimerna iz dveh razlogov.

1. privezanost delavca k stroju na njega psihološko zelo slabo vpliva

2. na stiskalnicah, ki so hitre (imajo večje število udarcev) tak sistem zaščite ni izvedljiv, zaradi prehitrih sunkov.

Namesto take zaščite mi uporabljamo novejšo, kjer delavec vlaga pločevino ali polizdelke z vlagalno-izlagalnimi pripomočki in pri tem ne zahaja z rokami v nevaren prostor delovanja stroja — pod orodje (v vašem primeru delavec zahaja v nevaren prostor pod orodja in če zaščita odpove, pride do poškodbe). Sprožitev je dvoročna. Varnost dela je pri normalni pazljivosti in pravilni uporabi pripomočkov ista, če že ne boljša kot jo omenjate. Hitrost dela pa je tudi večja.

Pripis:

Vaš članek nas je prijetno presenetil, ker ste bili prvi, ki je pomislil na varnost sodelavcev. Želim, da bi bilo podobnih prizadevanj s strani članov kolektiva čim več.

Služba varstva pri delu

Namenil se boš v hribe

Pomlad se je razcvetela in sneg se je umaknil visoko v vrhove gora. Bližnji griči nas vabijo na krajše izlete, kmalu pa se bomo odločili za daljše, na višje vrhove. Prav je, da se za te temeljiteje pripravimo in zato mislim, da ne bo napak, če se spomnimo na nekaj koristnih nasvetov.

Gore so lepe v vseh letnih časih, vedno po svoje, vendar tudi takrat, ko se kažejo v vsej svoji prijaznosti, so lahko tudi nevarne. Zato od obiskovalca zahtevajo kondicijsko pripravljenost in veliko spoštovanja. Podcenjevanje gore je žal bilo tolikokrat kaznovano z življenjem, da res ne gre pozabljati. Vendar pa je zlasti med mladimi, ki še ne poznajo skrivnosti gora, še polno takih, ki izlet v gore ne ločijo od izeta na Smarno goro ali bližnji hrib, kjer je običajno vasica z gostilnico in toplo kmečko pečjo.

Zato jih nemalokrat srečamo na markiranih poteh v goro, ki gredo v nizkih čevljih, copatah, brez nahrbtnikov z rezervno opremo in hrano. Vidimo take, ki prečkajo strma snežišča brez cepinov in derez z gladkimi podplati na obutvi, ki se zapletejo med klini in vrvmi, da ne znajo naprej in ne nazaj.

Ne hodi na daljšo, zahtevnejšo turo, če zanjo kondicijsko nisi pripravljen! Dobro si oceni svojo moč — sposobnost in če si za kaj posebno občutljiv, morda za sonce, globino, prehlad, hrano, kolena ali podobno, na to še posebno računaj.

Ne pij vode, če si preveč razgret. Lahko se hitro prehladiš in tudi s preveč tekočine v telesu dodatno obremenjuješ srce, ki ima na poti v goro že dovolj dela. Že doma pripravi dober šipkov čaj z limono in ne preveč sladkorja. Danes lahko kupiš tudi sadne sokove ali mleko v tetrapak vrečkah.

Pri daljši hoji pazi na enakomeren korak. Naj ne bo prehitel in ne prepočasen. Najprimernejša hitrost je okrog 105 korakov v minuti, dolžina koraka pa okoli 65 centimetrov. Pri vzponu naj bo korak seveda krajši in počasnejši. Korak naj bo vedno usklajen z ritmom dihanja. Po vsaki uri hoje lahko za 10 minut počivaš.

Na začetku poti si obvezno sleci odvečna oblačila, kar pa obdržiš oblečenega pa naj bo ohlapno, da zrak lahko kroži in suši znoj. Tako bo na počivališčih in na cilju — kjer se moraš obvezno ogrniti z vetrovko ali puloverjem — manj nevarnosti, da se prehladiš. Če je vroče in si slečeš tudi srajco ali bluzo je priporočljivo, da si srajco, bluzo ali pulover zavežeš okrog pasu — čez ledvice, tako te nahrbtnik ne bo tiščal in bo hrbet zraven in zaščitiš si ledvice pred hladnimi sapicami na grebenih in mrzlem zraku v sencah.

Čevlji so poglavje zase! Dostikrat ravno oni odločijo o prijetnosti izleta. Za silo so v suhem letnem času dobri tudi visoki copati, vendar za udobno in varno hojo so lahki

gojzerji nenadomestljivi. Biti morajo dobro izhojeni, za prste dovolj prostorni, z nasekano gumo na podplatih. Pred izletom si ne pozabimo na nogah porezati nohtov in pri umivanju skrbno osušiti kožo, posebno med prsti. Na nogo si najprvo obuj tanke nogavice iz bombaža, nato pa volnene. Izogibaj se elastičnih nogavic, ker ti stiskajo žile in ne vpijajo znoj, kar ti lahko zagreni cel izlet. Tudi v najbolj vročih dneh se ne boj volnenih nogavic. Prav pridejo rezervne nogavice in vezalke za čevlje.

Od hlač so za prijetno hojo in počutje najprimernejše pumparice, ki naj ne bodo pretesne in ne preširoke. So zelo v navadi in tudi za smučanje zelo v modi. Rezervno perilo, sončna očala, krema, rokavice, volnena kapa in podobna drobnarija vedno pride prav. Žepna svetilka in mala prva pomoč pa morata biti obvezni inventar tvojega nahrbtnika.

Za nošenje je najprimernejši nahrbtnik s kovinskim ogrodjem, gre pa tudi z navadnim dobro, okrog pasu si zavežeš odveč srajco, bluzo, ali pulover, da se nanj nasloni nahrbtnik, pa imaš urejeno zračenje hrbta. Če znaš v nahrbtnik stvari pravilno zložiti, da te ne bodo tiščale konzerve ali druge škatle, če nimaš ne predolgih in ne prekratkih naramnic, ti bo nahrbtnik pravo veselje. Najbolje zložiš stvari v nahrbtnik tako, da ga položiš na hrbtno stran na mizo ali na tla, nato pa vlagas v njega tako kot v predal ali polico.

Na hrbtno stran daš najprej pelerino, kj je prav, da je vedno v nahrbtniku, nato rezervno perilo in ploščate škatle, v katerih imaš hrano. Težišče naj bo čim bližje hrbtu, vendar nekaj mehkejšega mora biti vmes, da te ne tišči.

Hrane ne zavijaj v polivinilaste vrečke, ker bo dobila neprijeten okus — najprimernejše so ploščate škatle iz aluminija, kakršne smo svoj čas delali tudi pri nas v Saturnusu. Če imaš namen jesti v planinskih domovih, moraš kljub temu imeti v nahrbtniku nekaj rezervne hrane, ki naj bo predvsem kalorična. Lahko se zgodi, da na cilj ne boš prispel v predvidenem času, da se ponesrečiš ali te dobi neurje z mrzlim dežjem ali tudi snegom, kar bi ti odvzelo veliko toplote — toplota pa so kalorije v hrani. Zato si v krušnjak vedno vtakni kaj za pod zob, četudi ti denarnica poka od denarja.

Če boš vse to imel in na vse to računal, ti bo hoja v goro prijetna in zanesljiva. Ker pa v gore ne zahajaš le ti, temveč še na tisoče dru-

gih, je prav, da te spomnim na nekaj starih pravil iz planinskega bontona.

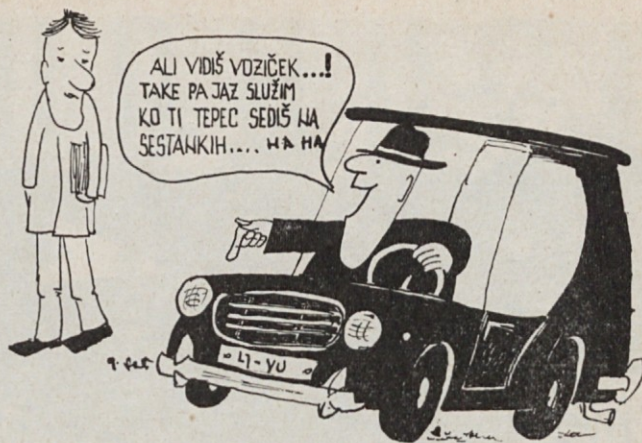
Na počivališču ne puščaj za seboj smetišča, odpadke skrij v skalne razpoke ali za grm, da niso na očeh. Ne uničuj naprav in kačipotov, ki so namenjeni tvoji varnosti. Med hojo ne sprožaj kamenja, ki je lahko smrtno nevarno za ljudi pod teboj.

Naše gore kipijo v cvetju in cvetje je sestavni del gore. Tisočletja je bilo potrebno, da se je na skali nabralo dovolj zemlje, kjer je lahko poglalo seme prineseno z vetrom. Tisočletja, da se je to cvetje — zelenje s svojimi koreninami obdržalo v viharjih, deročemu deževju in mrazu. Danes to čudovito cvetje spreminja trdo obličje gore v pravljico. Vsakega obiskovalca navdušuje, saj tako čistih barv človek ne najde nikjer. Kot da bi se modro nebo raztrgalo na krpice in popadalo po zelenih tratih gora, cvete danes modri encijan, in kot, da bi zvezde z neba popadale in se ulovile na tesnih poličkah veličastnih sten, kraljujejo planike. Vse to cvetje raste za vse, ne le za tebe. Ne bodi toliko len kot tisti, ki trgajo cvetje, da jih poduhajo, zato da se jim ni potrebno skloniti. Skloni se, poklekni, ali pa se vlez, poduhaj jo, oglej si jo od bliž, pogovarjaj se z njo, saj tako kot jo vidiš tu v tem okolju, je ne boš videl nikjer. Glej jo, za spomin jo fotografiraj, a pusti jo, da še naprej raste, da še naprej osrečuje obiskovalce, ki imajo do tega ravno toliko želja in pravice, kot ti. Skratka, tvoj odnos do prirode je odnos do ljudi, kakršne si do narave, tak si do ljudi. To pomni!

Ko na poti srečaš planinca, ga pozdravi — zaželi mu dober dan in srečno hojo, če ima težave, mu ponudi pomoč, saj se lahko zgodi, da ti ta človek še isti dan reši življenje. Ne divjaj ne meneč se za okolje do vrhov zato, da si dobiš žig v knjižico in, da pobijaš rekorde kot eni — na žalost — ki dirjajo po gorah za žigi in potem se na široko ustijo kakor veliki in stari planinci so, kolikokrat je bil že na Triglavu ipd.

Ne usti se v planinskem domu o svojih podvigih, 'bodi skromen, vljuden in vedno pripravljen človeku pomagati. Če boš goro še vzljubil, jo razumel, boš prav gotovo srečal človeka-tovariša, ki ga boš razumel in on tebe, tokrat boš šele spoznal celovitost lepote naših gora in vsak tvoj obisk gore bo globoko kulturno doživetje zase. Takrat boš postal bogat človek.

Slavko Gerlica



Transport stroja se nam rad ponesreči

— Saturnus — dvorišče 23/4-1968 ob 8. uri

Morda novatorstvo, morda malomarnost, toda to je že drugi stroj, ki nam ga je uspelo po hitrem postopku »izboljšati«. »Izboljšava« je zasnovana na enostavnem postopku pod šifro »prevrni, uniči«. In na koncu, kaj smo sitni ali mora biti res povsod nadrejeni zraven.

Program izletov planinske sekcije Saturnus za leto 1968

Objavljamo program izletov naše planinske sekcije za letošnje leto.

Opominjamo, da je to najlepša tura v naših hribih in zahteva nekaj kondicijske pripravljenosti.

18. maja:

Enodnevni izlet na Smarno goro iz Mednega preko Turencov in sestopanje v Tacnu — Sentvid.

27. in 28. julij:

Dvodnevni izlet na Črno prst in po grebenu nad Bohinjskim jezerom do Zgornjega Vogla in od tu sestopimo na Spodnji Vogel, kjer prespimo. V nedeljo z žičnico v Bohinj z daljšim počitkom ob jezeru.

Dvodnevni izlet na Črno prst in po grebenu nad Bohinjskim jezerom do Zgornjega Vogla in od tu sestopimo na Spodnji Vogel, kjer prespimo. V nedeljo z žičnico v Bohinj z daljšim počitkom ob jezeru.

1. junija:

Enodnevni izlet na Golico. Odpeljali bi se zgodaj zjutraj in vrnili zvečer ali po želji v nedeljo.

16., 17. in 18. avgusta:

Dvainpoldnevni izlet v Kamniške Alpe — na Grintovec. V petek popoldne se odpeljemo v Kamniško Bistrico. Se isti dan pridemo na Kokrško sedlo, kjer prespimo. Naslednji dan — v soboto se uspemo na Grintovec, od tu preko Zdolških škrbin na Kočno in sestopimo na Češko kočjo, kjer bomo prespali. V nedeljo dopoldne sestopimo na Jezersko z daljšim počitkom pri Planšarskem jezeru.

12., 13., 14. julij:

Dvainpoldnevni izlet v Julijske Alpe. V petek popoldne se odpeljemo na Vršič, tu prespimo, naslednji dan gremo na Prisojnik, Razor in Kriške pode, kjer drugič prespimo. Dopoldan v nedeljo gremo preko Gamsovca v Luknjo in sestopimo v Vrata.

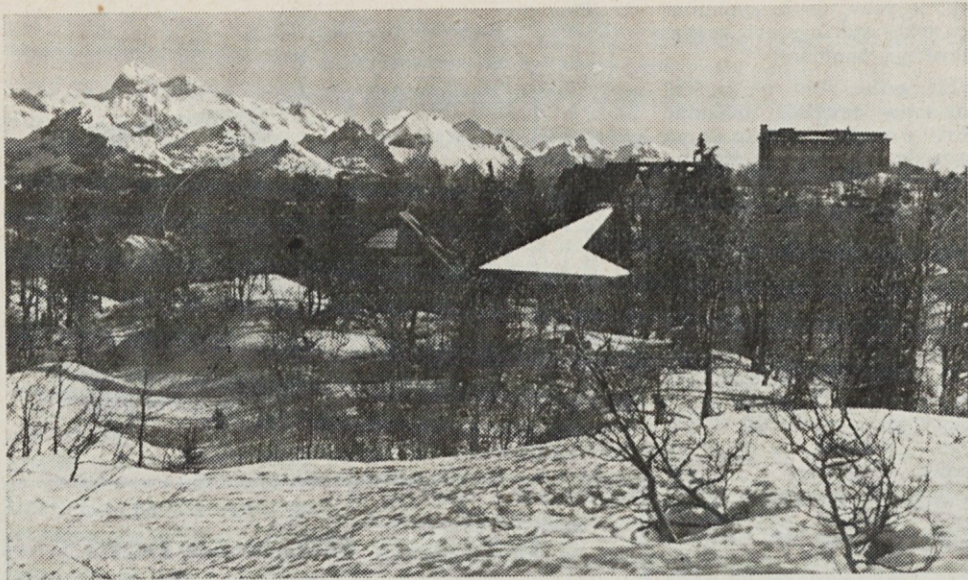
7. septembra:

Enodnevni izlet v neznanu s planinskim piknikom. Ta izlet bo za zaključek naše izletniške sezone v letu 1968 in prijetno presenečenje za vse, ki bodo čez leto postali člani planinske sekcije.

Za vsak izlet bodo še natančneje informacije, kjer boste zvedeli tudi za vodjo posameznega izleta. V primeru slabega vremena ali drugih odločilnejših okoliščin si vodstvo sekcije pridržuje pravico, da izlet prestavi na kasneje.

Člani kolektiva: udeležite se izletov, postanite družabnejši, spoznajte drago deželico — koristite zdravje, ki je skoraj zastoj!

GLAS SATURNUSA, glasilo delovnega kolektiva tovarne Saturnus, Ljubljana, Ob železnici 16, tel. 313-666. — Ureja uredniški odbor: Marjan Bajc, Slavko Gerlica, Janez Herzog, Mira Tomec, Jože Švigelj, Peter Marn in Vlado Drnovšek — Odgovorni urednik: Slavko Gerlica, tel. 313-666-78 — Tisk ČP Gorenjski tisk, Kranj — Originalov ne vračamo.



Ljubitelji narave!

Brunarica »Bohinjka« na Voglu, stoji že drugo leto, pa marsikdo od nas ne ve, da člani SATURNUSA lahko koristimo njene usluge. Je last VEKTORJA iz Ljubljane in 5 minut hoda od žičnice in od vlečnic, ki te potegnejo na Orlove glave ali na Sijo. Trenutno, ko to pišem, je na Voglu še dovolj snega za prijetno spomladansko smuko.

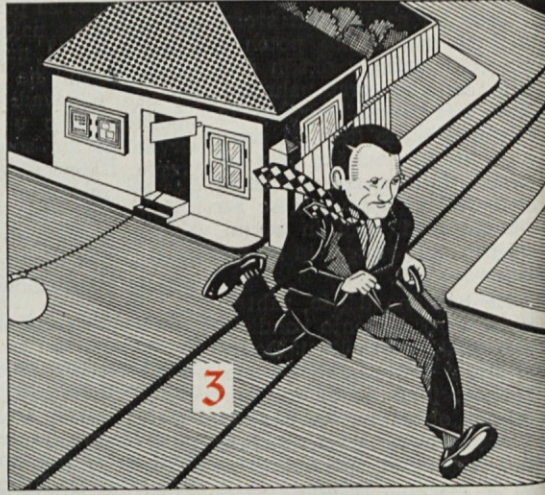
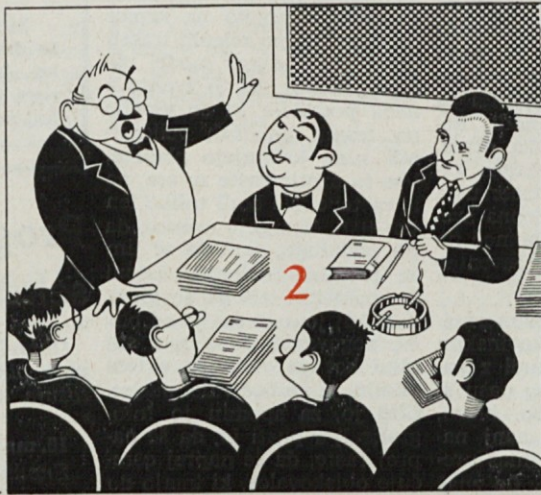
Dom »Bohinjka« je lep in prijeten. Iz dnevne sobe je čudovit pogled na triglavsko pogorje. Oskrbnica Minka je nad vse prijazna in lepo vas bo sprejela, da se boste počutili domače kot doma.

Za naše člane in bližnje svojce, če se izkažejo z zdravniško izkaznico je celodnevna oskrbnina 2800 dinarjev, za ostale pa 4500.—

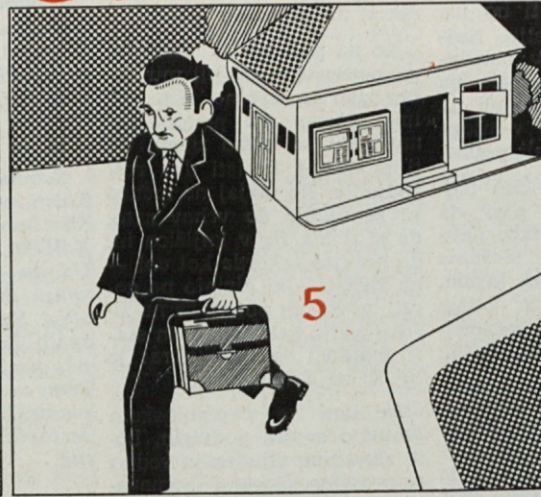
Za rezervacijo se obrnite tov. Zakrajšku v naši tovarni ali na podjetje VEKTOR, tov. Hriberniku, tel. 311-797.

Smučarji in drugi ljubitelji gorske narave, izkoristite to ugodnost in se pridružite našim redkim obiskovalcem tega čudovitega kraja.

Na sliki levo: Vogel s kočjo »Bohinjka«, ki jo kaže puštica, hotelom zadaj in veličastno triglavsko skupino.



NAGRADNA Slikovna UGANKA



▲
Točno v službo,
ker zamuda, bila bi
zamera huda.
V pisarni že na mizi
čaka dnevni časopis
in spodobi se seveda,
da najprvo ga pregleda.
A za delovni začetek,
spada še kofetek,
ki mu ga servira
tovarišica LIRA.
Ves raznežen se zagleda
in razpreda misli
čudne — nadebudne.
Od ljubezni ves prevzet,
da pozabi na ves svet,

a naenkrat, glej ga spaka
se domisli, da ga čaka
nad vse važen še sestanek
in odide,
da še pravočasno pride...
Na sestanku se razvila
je razprava bučna — kratka.
Po sestanku šele delo
se je pravzaprav začelo.
Komaj dobro je začel,
pa je zvonec že zapel,
neha se takoj elan,
dan je delovni končan.
Točno v službo,
točno iz službe,
to je zakon naše družbe.

NAGRADE:

Nagradsna kupona št. 1 in 2 oddajte v uredništvu ali nabiralnik GLAS SATURNUSA do 22. maja 1968; žrebanje bo 24. maja ob 14. uri v sejni sobi.

- 1. nagrada 100.- N din
- 2. nagrada 70.- N din
- 3. nagrada 50.- N din
- 5 nagrad po 30.- N din
- 8 nagrad po 10.- N din

Nagrade so visoke, reševanje pa to pot ni težko, zato smo prepričani, da se bo za nagrade potegoval prav vsak od zaposlenih. VELIKO SREČE!

NAVODILO:

Naloga reševalcev je, da postavite slike v odgovarjajoče zaporedje. Ob pravilni rešitvi naloge boste dobili »ŠTE-VILKO«, katero vpišete v kupon št. 2. v stolpec »RE-ŠITEV«. Kupon št. 2. oddajte skupaj s kuponom št. 1 v nabiralnik »GLAS SATURNUSA« ali pa v uredništvo. POSAMEZNI KUPONI NE PRIDEJO V POŠTEV PRI ŽREBANJU! OBILO SREČE IN ZABAVE!

	PRIMEK IN IME
	REŠITEV

ŠT. 2.